

U37799 P. 34-10. Brackets

Title - MUNTAKHIB KULLIYAT - E - ZAFAR .

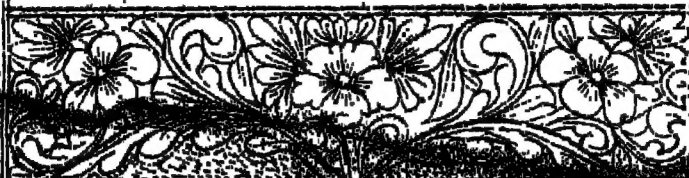
Author - Akbar Zafar Mohd. Ghani ud din, Zafar
Rajjikan - Munshi Nawaz Kishore (Kaukhar) .

Date - 1912

Pages - 184

Subject - Urdu Language - Githikaal Kalam

صفت مکی و مکه و فضل خراسان و مازان
بهر خون سعیدین کین و دل قین

کلیک طبع

مطالع مندی نوک شوی و کاینه و طبع
مطالع مندی نوک شوی و کاینه و طبع

ہر روز صبح کی دعا
 اے اللہ! میں تجھ سے دعا کرتا ہوں کہ
 میری زندگی میں تیرا نور ہو اور
 میری ہر بات میں تیرا حکم ہو
 آمین

۷۷۹۹

M.A. LIBRARY, A.M.U.

U37799

بسم اللہ الرحمن الرحیم

روایت الف جلد اول

ہندو در کسکو حد واسی
 امانی میں دوسرا زبرداری کا حکم کیا
 چلایا وہ اس کو بہر عورت سے
 چلایا وہ اس کو بہر عورت سے
 چلایا وہ اس کو بہر عورت سے

کیا پایہ کنہ ذات کو اس کی کوئی غلطی
 دان عقل کا نہ دخل نہ ہرگز دلیل کا
 شروہ ای دل کہ مری پاشن یا گرد
 اسکو صید کہ عشق میں ہم

ہر روز صبح کی دعا
 اے اللہ! میں تجھ سے دعا کرتا ہوں کہ
 میری زندگی میں تیرا نور ہو اور
 میری ہر بات میں تیرا حکم ہو
 آمین

شکرا حال بگر سوز غریب عاشق کا
 شہ ناکو فوس جازری سے دور
 چارہ گر کی نیند لکھتے ہیں کسی تہی
 شے نالون کو مرے ہو گئے تھوڑی
 شے ناکو فوس جازری سے دور
 چارہ گر کی نیند لکھتے ہیں کسی تہی
 شے نالون کو مرے ہو گئے تھوڑی

ہا ہی افسوس کچھ غم نہوا پر نہوا
 چشم پر آب تو اک دم نہوا پر نہوا
 کار گر زخم چو مریم نہوا پر نہوا
 سر زنگان نہوا پر نہوا
 ست پان ترا حکم نہوا پر نہوا
 قدر تقسیم مرا ختم نہوا پر نہوا
 شور و نالہ مرا ختم نہوا پر نہوا

میں ادس ہو گیا ہوں
 کمر خیز رہی کب گردش ایام کیسیکا
 کیا کام ہو نہیں جاسی ہوا رام کیسیکا
 چھلا جو پڑا دیکھا لب بام کسی کا

میں ادس ہو گیا ہوں
 کمر خیز رہی کب گردش ایام کیسیکا
 کیا کام ہو نہیں جاسی ہوا رام کیسیکا
 چھلا جو پڑا دیکھا لب بام کسی کا

ہا ہی افسوس کچھ غم نہوا پر نہوا
 چشم پر آب تو اک دم نہوا پر نہوا
 کار گر زخم چو مریم نہوا پر نہوا
 سر زنگان نہوا پر نہوا
 ست پان ترا حکم نہوا پر نہوا
 قدر تقسیم مرا ختم نہوا پر نہوا
 شور و نالہ مرا ختم نہوا پر نہوا

میں ادس ہو گیا ہوں
 کمر خیز رہی کب گردش ایام کیسیکا
 کیا کام ہو نہیں جاسی ہوا رام کیسیکا
 چھلا جو پڑا دیکھا لب بام کسی کا

دورتر و بیرون کی عجب استیلا و تها
 کر فکر میں ہوا کہ کوشش کا کوئی فکر
 بالخصوص تیری باتوں میں کل غم و غم
 تو بیگانہ خاک کے بیچوں بیچ
 کیا حزن و بان پر تیری آیا خاک کا ابرو
 کیا جاؤ گی قیاس پر کیا دشتِ جویں
 کیا خاک میں آؤ گی جہاں میں

ہر جلوہ میں اک اور ہی جلوہ نظر آیا
 ایسا غلو نہ دیکھتا ہوں اور نہ سفا
 آنکھوں میں سیر دیکھ کر تو ہوا اور
 آواز کا گھر کی کوئی جہتی میں دھڑکا
 کلیں ہر دھڑکے پر آواز کی گونج
 جو خاک سیراج کی گونج نظر آیا
 جو آیا جہاں میں سوہی خیر آیا

۵۴

پادشاه کی تیری تیغ ادا ہو
 اے ستمگار کے اور سکونہ خبر کی ہوا
 زار ہوا جگو مبارک ہو ہوا کی خبر
 ہم سلامت رہیں اور کچھ دیکھ کی ہوا
 حاشیہ میں اس خط کو لکھ کر
 لک گئی ہے شام ہند کی ہوا
 نسلستان میں شام ہند کی ہوا
 لکھوئی شام ہند کی ہوا

[illegible]

کر یہ ہنگام دلاوت کیون ہر طفل کو
 بے شہرت کوئی ہو تو دین ہم دونوں گل
 عکس رو آتشین ساقی کا دریا میں
 جو ہوا دنیا میں پیدا تو وہ گریہ پیدا
 دیکھو چہرہ پر گرا پھر شہر پیدا ہوا
 ہمسہر خورشید تابان ہر جھنڈ پیدا ہوا

حق میں پروانوں کے تھا اک تیزہ پر خورشید شہر
 شمع کے سر پر جو شعلہ اسے ظفر پیدا ہوا

رات بھر مجھ کو غم یار سو نہ نریا
 شمع کی طرح مجھے رات کٹی سولی پر
 یہ کراہتا بیمارالم درد کے ساتھ
 اے دل آنا تو سو یا کیا آرام سوتا
 میں وہ مجنون ہوں کہ زندہ نہیں گیا کوئی
 سوؤں میں کیا کمری پاؤں کو کوئی نہیں

یاس و غم رنج و لقب میر ہو سے دشمن جان
 اسے ظفر شب انھیں دو جا رہے سو نہ نریا

نہ درویش کا فرقہ جا ہو نہ تاج شاہا
 کیا ہوں میر کیا ہو مت لگھ لگھ پاؤں
 ہمارے دل پہ نقش کا لچر ہی تیرا فرمانا
 دیر جا ساقی پیاں شکن بھر بھر کے چمانا

یہاں جو کچھ لکھا ہے وہ سب سچ ہے
جو کہ میں نے اپنے دل سے لکھا ہے
اور جو کہ میں نے اپنے دل سے لکھا ہے
وہ سب سچ ہے اور وہ سب سچ ہے

شوق کا بوسہ ہا پہونچا نہ قد مون تر تو	تیرا بسل پادین ای قاتل رگڑ کر گیا
چشم میں آنسو گمان بردیو اچھبھا	گوئی قطرہ تھا سودہ تر گانہ چھر کر گیا
جب دکھایا توڑ اپنا قدر غنا باغ میں	پھر تو کھات سو زمین میں سر گھر کر گیا
دل میں اک مٹکا سا مارا چھوٹا کیسی	یہ ہونی حالت کہ دم پینو میں رگڑ کر گیا
پہلوان عشق کا کیا پوچھو تو مجھ سے حال	جو چڑھا ہتھ پاد سو وہ چھر کر گیا
کاروان قنبرل پر پوچھا اور سا رہم سفر	مشل گرو کاروان اک میں چھر کر گیا

اور تبدیل توانی میں غزل لکھ کر طفر
ہاتھ میں اسے کون کون بکھر کر گیا

جب وہ خط پڑھنے پھر کا اور پھر کر گیا	دل خط دارون کا دھڑکا اور دھڑکا
حسرت اس نے بوج پر تیری کہ قاتل کوئی	نہیر تیغ تازہ پھر کا اور پھر کر گیا
پھر گیا کینون آنکر در پھر خانہ خراب	شب کو جو دروازہ کھڑکا اور کھڑکا
سکے نالہ اور جوش گریہ سیر و لیکر	آسان پر اپر کر کا اور کر کا

ہر نفس اس واسن شرکان کی حبش سے طفر
دل میں اک شعلہ سا پھر کا اور پھر کر گیا

نہیں عشق میں اسکا تو رہ کر تیرا دھکیب ڈال رہا
عشم عشق تو اپنا رفیق رہا کوئی اور بلا سو رہا نہ رہا

مطلع ثنائی

یہاں جو کچھ لکھا ہے وہ سب سچ ہے
جو کہ میں نے اپنے دل سے لکھا ہے
اور جو کہ میں نے اپنے دل سے لکھا ہے
وہ سب سچ ہے اور وہ سب سچ ہے

یہاں جو کچھ لکھا ہے وہ سب سچ ہے
جو کہ میں نے اپنے دل سے لکھا ہے
اور جو کہ میں نے اپنے دل سے لکھا ہے
وہ سب سچ ہے اور وہ سب سچ ہے

وہ اے درد دل بین کس کو پہون
تیرے عشق کو دھون
کیا صفت اس قدر تیرا کیا
اور کون سا شکر تیرا کیا
کمال عشق تیرا کیا
کونسی پودھ کو تیرا کیا
کیا پانی و آلا تیرا کیا
جسے کیا یاد کس کا کیا
کیا کہنے بان انجان کیا
۱۰

خدا جان کمان بیضا پرده اور پر کھتر
 تماشا دیکھنا کیا دوزخا تو ایسا شکران
 لکھا قسمت کا اپنی آگیا دم انی آنکھوں
 جو سرگردانی اپنی آدنی کستا ہو تو کہتے ہیں
 محبت جیتے جی کی ہو دگر نہ بد مر نیکی
 کوئی آرام سو کہو نگر زمین پر چھو پاؤ

جہون در سلطنت دی کشور صحرا کی مجنون کو
 بگوئے کا ہر چتر او سے جو سر پر ہر قطر پھرتا

دنبالہ دیکھ کر تری چشم سیاہ کا
خوشیہ آسان چاہم یہ جو کہاں
کشت ہو آنسوؤں کی ہجوم سیاہی
تنگے بنے گا دھیموں کی طرح زخم
کس مردوش زچہ رسو برقع اوٹھا
کرتا ہے جس کے ساتھ فلک کج ادھیان

۱۰۰
 رکھی قدم جو کوئی محبت امین اے ظفر
 لازم ہے پہلے ڈھونڈ لے رستا تباہ کا

میں نے اپنے دوستوں کو بتایا کہ میں نے ایک نیا مکان بنا دیا ہے جس کا نام ہے "نیا مکان"۔
 یہ مکان میرے دوستوں کے لئے ہے جو اس مکان میں رہنا چاہتے ہیں۔
 یہ مکان میرے دوستوں کے لئے ہے جو اس مکان میں رہنا چاہتے ہیں۔

[illegible]

[illegible]

کون کیا طبیعت کی ادھی روانی بکھی آگ آکھون دلی نہ میر مگر دیکھا دریا پستونکو منست مری پانون کو آبانوں روانی	بادی کو گیا مکمل مین دریا بھری ہون ہزاروں اگر تم مین دریا کہ ہر موج سے ہر جسم مین دریا اگر اس دشت و شترہ گم مین دریا
---	---

ظفر اودھو گے جابین کہ کیوں نہ اپنے
کہ ہے ذات باری تر جسم مین دریا

اودھو یا رون کے جا کر میرا قہر دیر یا ہوتا بیکر طاقا ترا کیا میر خرو مین دین ہو جاتا نور تو مجھ سے تم سیدہ مین ہو کے ہم ہوتے گوار شربت دیدار تیار گرنہ تھا تجھ کو بھری مین جو باب خط کے مارا گیا کیون مجھ کو لگاتا خضر کیون آپ بقا کو شہر کی ساتی	کھلا گردی نہ سکنی قہر چھپا کر دیر یا مجھ اک بان تو تو نے بنا کر دیدیا ہوتا پر اک یوسف تو منہ سے بھر کر دیر یا ہوتا بلا سو نہ ہر ہی مجھ کو ملا کر دیدیا ہوتا جواب صاف ہی قاصد آ کر دیدیا ہوتا جو تو نے جام می منہ سے لگا کر دیدیا ہوتا
--	--

ظفر لیکر تھا ریل دہ کا ہر کو لکھ جاتا
اگر تہنے اود سے سیکر تھا کر دیدیا ہوتا

حلم کرتیخ کو سو یا اودن تل کا ہاتھ دھکا رہا کچھ مین یہ عالم رات دلی بفرایکا جفا منظور ہوا دسکو دھکا دھو رہا اود	نہ ہرگز واسطے قریا کو بسل کا ہاتھ دھکا اودل پر سو نہ دم بھر عاشق مین کا ہاتھ دھکا اود صبر رحم کا ہا اود تھا اودھل ہا اود
---	--

Handwritten marginalia in Urdu script, including the title 'ظفر اودھو' (Zafar Aduhu) and various couplets and notes.

کتابخانه عمومی مجلس شورای اسلامی
تهران - خیابان ولیعصر - پلاک ۱۰۸

اگر قصه بخیال ناسر برین در کعبه
 گیسوی دست یه برین او چیده
 نه شهر اداعه سیر جگرین او چیده
 مگر ده مهر دوش میری نظرم او چیده
 ابی دیگا ده ظالم خطه برین او چیده

یہ ٹھہرا جاؤ جاؤ کیوں نہ فریاد کیا باشت
تنگین دل کا تھامیں اور کچھ ٹھہرا چہل پاؤ
کبھی اگلے کبھی شعلہ کبھی گل و خم کبھی لالہ
کوئی دھڑکیں ٹھہرائے کوئی نہ تھا دوسرا
نہیں ناز ان تمام دہریہ ہا کو دستہ ٹھہرا

ہر اک کے دہن میں کچھ طوٹھرا دینے کا
طریقہ اسکا درجہ خفصہ میں اور کچھ

کیا خوب نظر بازوہ بندہ ہی خدا کا
دوم بند ہے دیکھ کہ ہوتیخ تضا کا
ہے ایک تراشیدہ تری ناخن پا کا
جسکو کہ اثر ہونہ دعا کا نہ دوا کا
یسا نام وفا کہ وہ دشمن ہی وفا کا
کیا کہی جلوہ نہیں اس ماہ لقا کا
چھا ہوا شاکی نہ ہوا تیغ جفا کا
پیکر کت پامین تری رنگ خدا کا

اس تیکہ دین میں جو کہ اسی بت چھوٹا تھا
 اور نہ ہی تری تیر ہی مشیر نہ کی
 کہتے ہیں نہ نوحیہ دیکھا اور سو ہنر
 کیا اور نہ تری میا کر اور شفا ہو
 ای دو ستیا اس پر ہے ہر گے آگ
 سرکش جو بہت حق تو انی کو ای شمش
 تاکہ امر اگر دین زخم نہ بان سے
 تلوون ای ملا دیوہ راہ کو کس

نیسان سوار اس شہیم کمر بار سے میری
دیکھو گے غصہ ہو گا کبھی خوب بھڑا کا

[illegible]

62

رفع خیلے بادہ نموستون کی گرمی جا
سے خدا جانے یہ میری آہ سوزان کیا

گرتی ہے تہذوق و ہوا و خطر فوج و ملک
رکھ سے ہتھیار پاس اپنے تلنگا آگ کا

عارف کا صاف رنگ تو گل میں آگیا
 جس چشم پر ہمارا ساقی پڑا تھا عکس
 کب تک گردن میں صبر کہ درد فراق
 کیا شعلہ و شرار میں کیا حرواہ میں
 دیکھا مجھ پر تو فدا اور آنکھوں میں میرا دم
 کا کل میں تھکا یا تو زلفوں میں آیا

و زلفوں کا کج و خم تری سنبل میں آگیا
 جس کے کہ یہ نشانِ صبحِ دل میں آگیا
 ہر فرق میری جبرِ تحمل میں آگیا
 جلوہ ترا تو ہر کوئی نظر کل میں آگیا
 آخر کو یار تیرے تغافل میں آگیا
 زلفوں میں تھکا یا تو کا کل میں آگیا

جیلندی سے قاصد دیکھی ہوا کچھ نہ آیا طف
وان سے جواب خط کا نالہ میں آگ

شیخ کا دماغ چکر سے تیزم میں کیا گل تھا
دیکھ پھر آخر خزان کی کوئی دن ہو گیا
ملکیا دزیا میں جب نظرہ تو دور یا ہو گیا
ہنہ کی کشمیں کہ میری خاک سے بھی مر گیا
دل کا زنجیر ملا کسی جھوٹا مشکل ہوا
بلکہ اوسکا دودھ دل بھی ہنس نہ لیا
اس جہنم میں آشیانہ اپنا ہو گیا
خبر و جو گل میں ہوا کم خبر سو ہو گیا
یا سب کو مے بنایا کوئی جام مل گیا
جب کہ وہ شامت زدہ دانی کا گل تھا

[illegible]

اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے

اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے

اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے

اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے
اور اس کو بھوکا ہونے سے روکنا چاہیے

جو بہبودہ گو ہو طوف اس کے
تہ پاتین تبا میری محفل من بیٹھا
چھجا ہوا ہے جگر میں میری یہ نیش خرگان یار کیا
گھٹکتا ہر دم ہی ساتھ دم کے اتنی سینے میں نہار کیا
جو مست اوس چشم مست کے ہن ہنیں ہر کچھ ہوش و نگہ ساقی
کہ جام کیا شراب کیسی نشا ہے کیا خسار کیا
نہ ہوا جو اشکو نکاتا رہ دیکھا تو اوس نے منہ کر یہ مجھے پوچھا
کہ کرنے اپنے گلے میں ڈالا یہ موتیوں کا سا ہار کیا
اوڑتا کیا خاک سر پہ محبتوں چلا ہر زمان کی سو ہیاموں
آڑی ہر دیکھو یہ گرد کیسی اوٹھا ہے دیکھو غبار کیا
کرسے جو تجھ سے تپاک پیدا جو تجھ سے شعلہ جو شمشید
بھرا دسکو ہوش و حواس کیسے بھرا دسکو صبر و حور کیا
یہ لیکے تیرا کما نکا جانا شکار کا ہے فقط بسانا
تجھے کیسے ہر تپانا اراے ستمگر شکار کیا
ظہر جو پھیری ہر اوسنہ چوہن خفا کی تجھے وہ شوق پر فن
نبا دیا دسکو میرا دشمن یہ عشق ہے دوستداری کیا
ترا بیل ہی کیا تھکوا تو قاتل دغا ہے لب ہر زخم کی ہر دم کی اوسکا دل دغا

کما تھا مجھ سے جو احوال ہنشین تھے
 جفا تین تھے سین اس قدر کہ مری کو
 مری نگہ نے مراد زد گدیا دوس کے
 وہ حال ل چو سو گشتی دس تو کیسے

خبر نہیں کہ کہا اوس کے کیا نہ کہا
 مگر کبھی نہ کہا تو نے مرجانہ کہا
 بلا سے گرنے کا بیٹے مدعا نہ کہا
 وگرنہ کہنے کو کچھ فائدہ کہا نہ کہا

ہم ادکی بات سے قایل ہیں امر طفر جزو
 بھلا کیا جسے سند سے اوسے برا نہ کہا

عالم تو چپ رہے کا عقد نہیں کھلتا
 جب تک ہوں دم مفرور رخ زردہ تنہا
 اوس مست و ناز کی اندر تکین
 کھلتا نہیں احوال پریشانی دلکا
 بند کھینچتی جاتی ہیں شوق کی تیر
 جو اسکو پڑھا تین و جب تک نہ تین
 کس کام کے پھر ناخن تیر پیر چار
 کیا سندھو کہ موز جزو قائل کی شکایت

یان آؤ گہان دہن کسان جائیگی یان سے
 حیران میں تیرے یہ معائنہ کھلتا

پاس غرض کے تری کان کا گوبر چکا
 دن دیلو تو خود شہد میں انتر چکا

کما تھا مجھ سے جو احوال ہنشین تھے
 جفا تین تھے سین اس قدر کہ مری کو
 مری نگہ نے مراد زد گدیا دوس کے
 وہ حال ل چو سو گشتی دس تو کیسے
 خبر نہیں کہ کہا اوس کے کیا نہ کہا
 مگر کبھی نہ کہا تو نے مرجانہ کہا
 بلا سے گرنے کا بیٹے مدعا نہ کہا
 وگرنہ کہنے کو کچھ فائدہ کہا نہ کہا
 ہم ادکی بات سے قایل ہیں امر طفر جزو
 بھلا کیا جسے سند سے اوسے برا نہ کہا
 عالم تو چپ رہے کا عقد نہیں کھلتا
 جب تک ہوں دم مفرور رخ زردہ تنہا
 اوس مست و ناز کی اندر تکین
 کھلتا نہیں احوال پریشانی دلکا
 بند کھینچتی جاتی ہیں شوق کی تیر
 جو اسکو پڑھا تین و جب تک نہ تین
 کس کام کے پھر ناخن تیر پیر چار
 کیا سندھو کہ موز جزو قائل کی شکایت
 یان آؤ گہان دہن کسان جائیگی یان سے
 حیران میں تیرے یہ معائنہ کھلتا
 پاس غرض کے تری کان کا گوبر چکا
 دن دیلو تو خود شہد میں انتر چکا

کما تھا مجھ سے جو احوال ہنشین تھے
 جفا تین تھے سین اس قدر کہ مری کو
 مری نگہ نے مراد زد گدیا دوس کے
 وہ حال ل چو سو گشتی دس تو کیسے
 خبر نہیں کہ کہا اوس کے کیا نہ کہا
 مگر کبھی نہ کہا تو نے مرجانہ کہا
 بلا سے گرنے کا بیٹے مدعا نہ کہا
 وگرنہ کہنے کو کچھ فائدہ کہا نہ کہا
 ہم ادکی بات سے قایل ہیں امر طفر جزو
 بھلا کیا جسے سند سے اوسے برا نہ کہا
 عالم تو چپ رہے کا عقد نہیں کھلتا
 جب تک ہوں دم مفرور رخ زردہ تنہا
 اوس مست و ناز کی اندر تکین
 کھلتا نہیں احوال پریشانی دلکا
 بند کھینچتی جاتی ہیں شوق کی تیر
 جو اسکو پڑھا تین و جب تک نہ تین
 کس کام کے پھر ناخن تیر پیر چار
 کیا سندھو کہ موز جزو قائل کی شکایت
 یان آؤ گہان دہن کسان جائیگی یان سے
 حیران میں تیرے یہ معائنہ کھلتا
 پاس غرض کے تری کان کا گوبر چکا
 دن دیلو تو خود شہد میں انتر چکا

هم صور ایضا و کوهی از کوهی نظر

تھا میرے اور اس کے جوڑے سال طے
کیے باہر کی دہائی کے اور ٹھانے سے اور ٹھیکے

جسکو کہو صونڈھتا ہوا میں سر کہیں گیا
دلی ہی میں تھا مر دیکھ میں نہیں گیا

ہو گیا یقین کہ جہاں تین دو ہیں گیا

انجمن کی مجلس گنیمت انجمن کی دیکھنا

یہاں لکھنؤ کے کراچی کا آج وہ

سورہ وہان سے میر خوجہ پرین گیا

و لکھنؤ کے عہد پر ایک کتاب میں لیا

یہاں پر وہ اپنے چاہنے والوں کو دیکھ کر خوش ہو کر اتر آیا۔

ابا رستم از سبزه و جان و سبزه و جان

پنجاہ جو یہ کہے مہینہ گدا

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين أجمعين

سورسہ درجی ان پر کیا عمل ہوگا

ہوگا کرشتہ و بیع تعاقب ہوگا

کتابخانه عمومی

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

VE

کیا نیراز گفتم بہار نے لیکن
 نہ ٹپکے خار یہ مجھ کو پا توں کے تاخون
 کیا جو تو تو قابل تری نراکت کے
 بہار آئی مگر جب تاک نہ تو آیا
 خزان کے دُرسے کبھی باغِ راع گل نہوا
 نمود اک سسر و اماں راغ گل نہوا
 چمن میں اہیت ناز کی داغ گل نہوا
 چمن میں رشک چین باغ باغ گل نہوا
 غش او سپہ میں ہوں نہ غیر و ظفر کہ خبر بلبل
 بہار میں کبھی مرغِ غیب ز راع گل نہ ہوا
 کوئی صنم او سچ سمجھا کوئی خدا سمجھا
 نہ آیا دل کی سمجھ میں کہ بار عم ہو گرن
 چڑھا جو آشک کا دریا تو ایک جہاں
 بنایا ہے یہ کیوں تو فی الحال کا جل کا
 نہ سمجھے شبے کو کیوں صگاہ مٹا شدہ
 نعم جدائی میں موت او سکھائیں ہی
 ہمیشہ کیوں تری آنکھوں سے آشک جاری ہین
 ظفر رہیں بھی ذرا یہ تو ماجرا سمجھا
 اے سنگمر گئے ایسا تجھ کوٹ گھٹ کر دیا
 صبح گل او سکا کھلا تو جو ہکو دیکھا کر
 اگر نہ ہین باقی کی آئینہ شربت میں
 ان فریبوں نے تری عالم کو تل مٹ کر دیا
 رانکوا نیا چراغ خانہ گل چھٹ کر دیا
 خون دل سے آشو و نکو ہم غٹ مٹ کر دیا

واسطے بے منتظر کیا خاک ہوتی رہتا تھا۔

جاگ اوشا خواب عمم سو یک بیک سارا

کائنات میں جب ہم مخلوق سے ملو تو کہا امر کرتے کیا

گر فلک تک یہ ہمارا نالہ دل جائیگا
غم سینن جائیگا تیرا قبضہ کس پر دم میں
رخسار گلزار دم ہو جائیگا کوہ چہ ترا
ہو گویا ہین سادہ جو تیرے سین تک پہنچتا
گوہر دندان پتیر ہونکے جیباں خیمہ نثار
اُدھکے جائیگا تری محفل سے جواو شمع جبر
جائیگا دم میں دیا ریاہ تک پیک خیال
مین چمن میں بھی ہو گا دل گنتہ ای صبا
جہاں سیرن جائیگی اپنی مثال کو کہن
تیرے کوچ سے کمان جائیگا تیرا خاکسار

ہونگی اوس روز برپا کیا قیامت اے ظفر

خاک پر جسدم شہیدوں کی وہ قاتل جائیگا

غلطی جو کہ یہ جیسے رہتا ہے نہیں اچھا
فیضون دوستی کی وہ ہمارے گھر میں

انگوٹھ میں خراہی منہ سے کہنا کہ نہیں اچھا
قصہ راز کا نہیں بتا ہی اچھا نہیں اچھا

✓

[illegible]

دل مراد سنک مار عاشق بدل کلاں تیکیا
 سینہ پر دس غم گویا ایک گلشن تیکیا
 دوستی تو زخمی تھی جس سے گویا سیکیا
 اپنی بیگم تھی ہوا او دوست بہن تیکیا
 اپنی دینداری تھی کیا کیا تھکا دہا کو تیکیا
 اوس منہ منسلی دیکھا صورت بہن تیکیا
 بزم غم کی دیکھا صورت بہن تیکیا
 نونہ شادی بزم غم کی تھیں تیکیا
 میری گزشتگی بزم غم کی تھیں تیکیا
 عاتق مراد سنک مار عاشق بدل کلاں تیکیا

عشرت بکلا گھڑرو مال ہو گیا	جانیکا دل کو غم ہی نہیں اور غم مجھے
گرم غضب ہوا سیو منہ لال ہو گیا	زنگ شفق نہیں چو کٹی مگر فلک
آخر کو رفتہ رفتہ وہ پامال ہو گیا	عاشق ہوا جو یار کے طرہ خدام پر

وقت نظارہ روی مصفا پار کے	عکس اپنی مردک کا قطر حال ہو گیا
---------------------------	---------------------------------

ملا پاؤں ہو اکیو کیا جلدی گری ہوئی تو کیا	کدورت دل میں ہی ظاہر صفائی گری ہوئی تو کیا
ایک کی منہ دودن آشنائی گری ہوئی تو کیا	ار جو نا آشنا و پھر وہی نا آشنا ہوئے
تو کس سنگ پر چہ سائی گری ہوئی تو کیا	نہایا جو صنم جنو انھیں سیرا ویکو ہو
کسی تہ پر جو حاجت ردائی گری ہوئی تو کیا	جوانی کیسی طاقت کوئی رک سکتی ہو پتی
مری اس بات پر ادنیٰ لڑائی گری ہوئی تو کیا	ار غر جاتو ہیں نہ آنکھ دیکھو یہ بھی روتو
ففس ہم سیرنگی رہائی گری ہوئی تو کیا	نہیں پردازی صیاد دل پر کی طاقت
بھلائی گری ہوئی تو کیا بڑائی گری ہوئی تو کیا	رہی وہی جب گزرتی تھی کھنکھریاں
فلک تنگہ کو سیری رسائی گری ہوئی تو کیا	پہنچ سکتی نہیں فریاد اوس خوش گاہوں

نہ چھوڑی اوس بت کا قری ہر گز دوستی میں	تلف دشمن مری ساری خدائی گری ہوئی تو کیا
--	---

مضطرب ہوئی یہ سنکے قصا دل لٹ گیا	جب آکے میری قتل کو قاتل لٹ گیا
جیسے ہو جام نہ ہر ہلال اولٹ گیا	آنا نظر یون فلک سبز و اشکوں

دل مراد سنک مار عاشق بدل کلاں تیکیا
 سینہ پر دس غم گویا ایک گلشن تیکیا
 دوستی تو زخمی تھی جس سے گویا سیکیا
 اپنی بیگم تھی ہوا او دوست بہن تیکیا
 اپنی دینداری تھی کیا کیا تھکا دہا کو تیکیا
 اوس منہ منسلی دیکھا صورت بہن تیکیا
 بزم غم کی دیکھا صورت بہن تیکیا
 نونہ شادی بزم غم کی تھیں تیکیا
 میری گزشتگی بزم غم کی تھیں تیکیا
 عاتق مراد سنک مار عاشق بدل کلاں تیکیا

دل مراد سنک مار عاشق بدل کلاں تیکیا
 سینہ پر دس غم گویا ایک گلشن تیکیا
 دوستی تو زخمی تھی جس سے گویا سیکیا
 اپنی بیگم تھی ہوا او دوست بہن تیکیا
 اپنی دینداری تھی کیا کیا تھکا دہا کو تیکیا
 اوس منہ منسلی دیکھا صورت بہن تیکیا
 بزم غم کی دیکھا صورت بہن تیکیا
 نونہ شادی بزم غم کی تھیں تیکیا
 میری گزشتگی بزم غم کی تھیں تیکیا
 عاتق مراد سنک مار عاشق بدل کلاں تیکیا

[illegible]

یارب کہ ہر مردل پر غم ٹکلیا	پہلو میں کل سے اپنی اوسے دیکھتا نہیں
دل سے چاری خون جب ہم ٹکلیا	دیکھو عذاب سوز محبت میں اس قدر

پھر خواب میں بھی ہم نے نہ دیکھا وہاں طوفان
آنکھوں کے سامنے سے جو عالم نکلیا

غلط گوئی کو چھپا ہو سے کچھ نہیں ہوتا
 منہ جام لبیا لب بھی تو کیفیت ایسا قی
 سے ظلم ان تمکاروں کوئی کس توقع پر
 مجھے بھارتی ہیں تو نالہ و زاری بلبلیں
 دکھاد تو بخ تو خط پہ خط سب کی سبھی
 نہیں کھنے کی دل کی آگ گریہ میری چشموں سے

خط آئے پر بھی پر عالم ہی اور اس کے دور و شوق کا
ظفر بے نور یہ سوچ کہ سے کچھ مہینہ ہوتا

بو مطلب کتب عشق میں سیار ہو جانے
 زبان حب اپنی ہو جاتی ہے اتنی واسطی سخن
 قیامت کرتا ہر پاشق شوریدہ پر کیا کیا
 مری نالوں کے پتھر موم ہو جاتے ہیں پر ظالم
 نجل ہو جا ہر گل دیکھ کر رخسار کو تیرے
 مری صحبت میں مجنون بیٹھ کر اوستا ہوتا
 سخن ہی نباح میں نہ ہر جلا ہو جاتا
 اگر بیدار شب کو شمع کے وہ فریاد ہو جاتا
 ترادل و ربھی سے سخت اڑک قولاد ہو جاتا
 تراقد دیکھ کر شہر بندہ ہر شمشاد ہو جاتا

دیکھنا ہر مہینا کام ہو اللہ رب العزت کا
رویت الف جلد چہارم
جسے خیال ہے بچہ رحمت الہی کا
لگاہ سحر کی وہ دیکھنا ہی کا
پہ فصل

[illegible]

یہ فضل دیکھو کہ خود بادشاہ کی لیکن
یہ لطفت دیکھو کہ خود بے نیاز کی لیکن
تم اس بے جی میں غریب و فریلس ٹھہرو
کیا کسیکو جڑختہ دوام فراق
بھرا دے چشم تبان میں نہ کہ جو دیکھو
لکھا ہوا درون پہ بھی نام بادشاہی کا
وہ بیان ہوا دیکھو دنگی خیر خواہی کا
خدا ہوا ایک مہ و ہر مرغ و ماہی کا
دیا کسیکو فرا و صل گاہ گاہی کا
تمام عمر کی مشکوہ کم رنگا ہی کا

جو حب آل نبیؐ اور صحابہ دل سے ہے
ظفرِ اوستے مہینہ عشر کی تباہی کا

<p>قسمت جدی جدی ہو نصیباً جدا جدا ہر ایک میں ہو گر چہ متناسق جدا جدا ہے میرے کشت و خون کو مینا جدا جدا اک نور کا کیلے تجلّا جدا جدا مبتلا ہے ایک خون کا دریا جدا جدا دو لون میں مینے لطف جو پایا جدا جدا</p>	<p>ہے مرتبہ ہر ایک لبشر کا جدا جدا خالی نہیں جہان میں متناسق کوئی دل بر چھی لنگی تیج بھون کی شرہ کا تیر شعلہ میں بھی ہو برق میں بھی دھڑک رہا اندر کجوش گریہ مری ہر فرہ و آج گمہ رخ کا بوسہ لبتی ہن کا ہن کا ہن کا ہن</p>
---	---

خط لکھا ایک اوسنے مجھے اور غیم کو
مضمون اگر عید اوسین طرف تھا جدا جدا

دہان یار کا راز نہان معلوم کیا ہوگا
مرد و اسکوڑا ہ دفتان معلوم کیا ہوگا

[illegible]

[illegible]

اس کے زفاف بچکد کیا قسمت
 اس کے سلوک سے سلوک کیا
 مجھ سے سگریہ بدشت انیا ایک
 چوٹیں سگریہ بدشت انیا ایک
 پاٹ و دیلا پیدا اور دامن صحرایہ
 نقص سہل میرے تو تماشایہ
 جانتا ہوں میرے تو تماشایہ
 پیش روی کیا ہو تماشایہ
 بان گریہ حوران و نوک و حیا
 بچا

[illegible]

<p>ایام یا رطقت پرواز تھی کسے اسے عشق نہ اتنا ظفر لیکے اُلٹ گیا</p>	<p>کرتا ابر سے نظر تو زمین اوچا فلک سوچیا نہ کچھ بلندی کی جو جتنا نہ کچھ دوستی کی فضا نہ شعلہ برق مجھ کو نظر اوشکا کہ بنو زکریا خدا نگ جانے کوئی کسے دیکھیں اگر ہمارے</p>
<p>یہ اپنا دو دہل جل کر ہو زمین اوچا فلک سنان تلقین اپنا سر زمین اوچا فلک یہ کامیرے کہ شہر ہو زمین اوچا فلک تو جلا نکال کر یہ بیکر ہو زمین اوچا فلک سوچیا کسا بدستو کہ یہ گھر ہو زمین اوچا فلک سوچیا کھڑا جوتہ بام پر ہو زمین اوچا فلک سوچیا</p>	<p>تپا سکا کبھی تپا تو کچھ سمجھ میں نہ اپنی فلک کی جانب پر چشم فرم میں بھی اڑتے کرانچ آرمان ہے بیتی بلندی ایسی دکھائی ہو کہ میں زخمی عبار اپنا جو ای ظفر ہو زمین اوچا فلک سوچیا</p>

تو مری لاش پہ قاتل بنیں دم بھرتا
 یوں تہمان روٹیکوچر ابر بھی روتا لیکن
 اسی تم گارتے ہاتھ سے دلسوز ترا
 یہی تاثیر بنیں آہ و فغان میں نہ
 جگھو آتی ہنسی بھی نصیب نہ لکھا
 بزم عالم میں ہم شادی و غم میں دن
 دیکھ کر گھٹے سے گر سا غری بہتاسے

فوج کو اس کو سیکھو نہ ترا خبر روتا
 بنیں اس دیدہ گریبان پر ابر نہ
 شمع کی طرح جل جل کے ہو اکثر روتا
 ہو کے پانی مری فریاد سے تھہر روتا
 ورنہ یہ غیر بھی خط کو مری پڑھ کر روتا
 ایک ہنسی کی نظر ایک بیان کرتا
 چکیاں لکے ہے شیشہ بھی مقرر روتا

[illegible]

[illegible]

جلاد دیکھا جتنا کہ وہ دیکھ لیا یہ دل سوز
خطر خسا کو تیری جو دیکھا ای گلستان
ہوتی کچھ تو دل بسمل کا اے صورتیکز

کہوتا لاہسنے اور لکھتا ہا تھا ہر پہ
آطم سب شہو سیر کے خط گلزار ہر پہ
تیری تصویر کو جب سینہ انگار ہر پہ

خوف اور اگر کیسیا اور
جب اور اگر کیسیا اور
کیا کہوں میں جانی صبر و سحر
کہا کہوں میں جانی صبر و سحر
کہا کہوں میں جانی صبر و سحر

دل زنجی سے لپٹے تاوک دل زکو اور
اگر وہ کھینچتا تھا ان خطفہ دشوار کھینچا

لب نازک پہ نہیں رنگ منی کا وہ
 رخ نور شیدہ پہ چہر مبارک نقاب
 آب گر یہ دین چاکر فلک نیلی قام
 سر بر آلودہ شکر آشک نے خطر جدول
 ہر شان پرودہ کلمات میں صاف بلفاف
 لکھتا شگفتہ کے بخون کا انشاہ میر

صبر بوسے لب کی کیا تراود
 یار کے چہرہ روشن پہ دوتا اودا
 نیلو فر کا سا کوئی بھول ہر اوداودا
 صفحہ رسو کتبی یہ پہ کھنچا اودا
 برین ادس جان کے نہیں جو تراود
 ہاتھ کاغذ مری قاتل کے نہ آیاودا

ہے فلک طف اس دود جگر سے میری
طرف جام تر غور شیدہ بنیادوا

<p> سرد مہری سوتری دل نہو ایسا کھنڈا تپش دل نہو کم گرم چہرے سینے پر عم کو کھانڈ سے یہ گرمی ہے کہ جی چاہے ہر پیکے کو کینک نہ ہو خوار ہو خوار سی کو </p>	<p> کہ سپنا بھی بدین پر مر آیا کھنڈا رکھ صندل میں لونی رنگے کبر کھنڈا پانی اسوقت پلائی کوئی کھنڈا کھنڈا جائیں مہر میں کہ ہر وقت سحر کا کھنڈا </p>
---	--

[A dense, handwritten manuscript page from a Persian or Urdu source, featuring intricate calligraphy.]

[illegible]

دکھتا ہوں لب خشک پر بر زخم چکر میرا
ابھی آتا ہوں لڑکھاپیں شیر پر گردن کا چر
چلو دیو باغ چھوٹوں کے بحر پر نہرین بہن
جوا صاف تو دے دی وہ تو خط سیر کا صف
پڑا میں کہ دین ایسا ہوں ساری رات تیر
طوق اس سہمی او سکور و زرد بہن
بلا کر چہ چاہی پھر سوچا کہ جا بٹھا
بھج حیرت ہو دل کو تیر تو گوشہ دل میں
خندنگ ناز اداؤں کا کفن تیر تو چھتے ہی
رفاقت تو نہ کی دل کی لڑکھچہ تنہائی کی
نہ سوچا پیام جان میں اک گڑب گڑب شاخ سدا
ہوا حاصل کچھ کیا تو کتنا غریب عالم
گیا تھا دل کو کیا پہونچا اپنے کوئی نہیں
مقابل جب ہو آئینہ شانہ رو بہ رو ہو
لگاؤ کے گمان تیر نگہ دل ہو سہیہ کے
پہنچا گلا ہا دل کو نہ دامن ملت میں کافر
ساؤں کو نیند آئی نیکی نہ اوسکے ہنسنیو کو

[illegible]

ملا یا دل سے بادل کی گرج کر دیکھ اے سائے
ترد و اس کے چیلے مری ہار سے تربت

طغر نے آستان چھوڑا انا ہے پر دشمن تیرا
رہا دور سے تیرے دربان وہ کھڑا کرکھ چٹا

نہ تحقیق ایک مرگ عاشق دلیگر کا دن تھا
 ہوا گوشتے فق تو یہ مینا و حباب آسا
 بہت تھا نار بھکو آج اپنی سخت جانی پر
 ہوا جس روز یہ مفتون تھا اس چشم مفتون پر
 فقط کیا زلت تھی اسکی اندھیری کات ٹٹیر مہر
 پہونچا جا ہو تھا جلد کجگو جان بلب تھا بین

کوئی تبتلاتا جموات کوئی بگر دن تھا
 یہ روزا بر بھی ساقی عجب تشر کا دن تھا
 میان یہ اشتیاق برش تشر کا دن تھا
 وہی دن اس دل ملوان کی تندر کا دن تھا
 رخ روشن بھی تو اوس عالم تصور کا دن تھا
 نہیں یہ آج ای عیسیٰ لقسن خبر کا دن تھا

کما جو چاہا اور سزا اور کچھ نہیں ہے بولے تم
ہر خاصا مومن کہیں اب اس طرح تقریر کا دین

وہ نہ ہو جو میں نہ ہو وہ جو پرستی میں فرا
دل گرفتہ ہی بربک غنہ رہنا خوب ہے
حاک اورانی تھی اورانی نہیں مثل کہو یا
اگر شکر نہ تو شکر گانہ جزو حق ہے بوجھ
دیکھ کر کیا ابر باران ساقیا دیکھ کر کہا

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

<p>کیونکہ دل مرگم دن دست نکلیں دیکھا جہنم خاکستہ ہر یون کہ مرگم دیکھا نظر عام بہان نہ کیوں مجھہ خاص یہ وہ خفا کا پڑا دل پاسی کے دیکھا گر کئی دیکھتے تھے چشمہ رافسون کا</p>	<p>گر ہر جہنم چشمہ اداسی خاک و ریشہ نہ دیکھتا ہوں کوئی وصل نہ سیکر ریشہ بہار تیرے نصیب نہ نکور اپنی کو بہن ہو نہ تیرے نشہ کا مودہ نہ تیرے جام چمکی اسکی نظروں میں نہ نصیب آپ کو پہنچا تین دن ایک ایسے ہی ہر روز وہ رہا جب تک بہر صورت رہا حیرت زدہ خاک ہو کر بھی گئی گرد شہ نصیب کی آہ پیش کی آنکھوں کو تیری جہش دیدار ست ادھار آسودگان خاک کو اسے ہر روز</p>
<p>سارے جہنم میں اپنی کیوں نہ نصیب ہر نئی طالع نہ تیرے زہر آویز ہو گا اس غار اشکانی کی کچھ نصیب باندھ کر تیری جو ہوا یہ تم نصیب ہو وہ جہنم مست ساقی کو جو نصیب آج ہم بھی آ رہا ہیں اسکی دل نصیب صورت آئینہ ان جسکو ہر روز نصیب خاک کو اپنی گولہ میں ہوا نصیب اوسکو دیکھ کر ہر روز نصیب اک دورا اہستہ ہوتی ہی ہر روز نصیب</p>	<p>آئے آئے میرے در سے ہر جا وہ کیوں ای طرف گشتہ تیرے ہر جا نصیب</p>

Extensive handwritten text on the left margin, continuing the poem or providing commentary. It includes phrases like "یہ وہ خفا کا پڑا دل پاسی کے دیکھا" and "سارے جہنم میں اپنی کیوں نہ نصیب".

Extensive handwritten text on the right margin, continuing the poem or providing commentary. It includes phrases like "آئے آئے میرے در سے ہر جا وہ کیوں" and "ای طرف گشتہ تیرے ہر جا نصیب".

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

جو ہر کو دور و دور ہو گئے لکھتے تو بہر دن تم دل میں سمیٹے ہو
 یہ کیا کہ غیر ذمہ کو خطا خطا ہو ہمیشہ خدا حب رتم چھپا چھپ
 نفس کی ہے جو کہ آمد و شد بنو کر سیر اسکی غافل
 کہ دیکھ لے ہو وہی ہو کیونکر ہو وجود و عدم چھپا چھپ
 خدا بچاؤ کہ ان لیٹرون گویا لب چھپ ہے کہیں لگا کی
 کہ کسے ہی جانتے ہیں دین ایمان کو تو کمریہ منیم چھپا
 رہے نصیب انکی عاشقوں کے کہ سب شامل رہ وہا میں
 اور ڈراؤ میرا کیا دم میں سب کے وہ لیکے تیغ و دودم چھپا
 طوفان ہزار آفرین و تحمین کہ وہ کیا خوب ہے اس غزل میں
 لکھے ہیں اشعار عاشقانہ اور محاسن کے تو نے قلم چھپا

ردیف بای فارسی جاویم

<p> جانورین چپ بکلو و خواہندہ زمین آید حضرت دل بکنیم کہ خرچ و دلا بک و خود کس کس لطیف و خیر شکر از قیامی مطرب لکھو سرودیم تو کرد و دشر مع جو سراد برین آغا قلمو همان طریق </p>	<p> ہم زمین زندگرتی کنگو چن زمین آید شکراری محبت کوہن کارند زمین آید شجخی شریف مناسبت گزید و زمین آید نالہ و فریاد لیا پیک ساد و تہین آید جاؤ و بیرون جان قحطی ایند و جان </p>
<p> یاہ کو پاؤ نکارین طفر کھتے ہو دیت ہین عجیب مضمون لکھتے </p>	<p> ہم زمین زندگرتی کنگو چن زمین آید شکراری محبت کوہن کارند زمین آید شجخی شریف مناسبت گزید و زمین آید نالہ و فریاد لیا پیک ساد و تہین آید جاؤ و بیرون جان قحطی ایند و جان </p>

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

<p>نه اگر تو دکھ لے گا صورت جب کہ میں تو میں ہوں تو کہ دوست تو ہو تو مثل لبتہ عاشق ہیرا اُمیہ خانہ زمانہ میں کہ سب قتل و غارت اور میں اس کی دیکھ</p>	<p>و کیوں ہو تو اپنی کیا صورت مرے دلیوں کی دیکھ صورت تیری اداسی تو بھی ہو چک چک ہو کہ صورت کہ ہر اک اُمیہ خانہ و کیوں سب میں آشنا صورت میں جو رہی تو کیوں صورت</p>
<p>دیکھ دیکھ کوئی کہ</p>	
<p>مست سب غایت کو حاشی غمور کی بات دیکھ کیوں دیا تو کہ جسے تم چاہے کہ خلیفہ ہو کہ نہ ہو کہ چاہے تلواری تو بدخواں ہو ہے اتو پیار پیار تر جیسا کہ انداز کلام جبر آنا سنیں ہمیں غم و غم و زور</p>	<p>مردی بنی تو میں بہت تو کی بات تو جس کی ہر ایک ہر ہر کی بات کہ جسے کہنا ہو تو کہ کہ ان کی بات کہ شامی میں تو تو تو تو کی بات کہ پری کا ہر سخن اس بات تو کی بات کہ من مقدور نہیں تو تو تو کی بات</p>
<p>دولت من کا ہر جب و ظفر او سکھ عرقہ عالی از غرہ سین کہت بہ غم و زور کی بات</p>	

[illegible]

۶۰

دور و زمان تر ہو بہا است از فیض کمال
عشق اوس آہو نگار کاو تو می ست استقام
اوس طلب کرد دشمن عالم ندین کہ یک کون
کمان کمانے کو موتی او کجی بالون یزین

[illegible]

جواب دوں جو نویسیں حبیب کی بات
کرین جو ہم تری دوری میں لڑ رہا
سنیں نہ کان ملاحی اگر گنیں کچھ ہم
کر رہی کہ جو کرنا ہوا پکو منظور
کلام شرف وار تل میں فریق کہ
مخمس ہو کر گنیں ایسا نمودل بیتا

وہی ہے جو کہ

<p>ظفر نبات و شیرین تر آخرش پانی جو پچھلے بلخ سے تھننے سے ہم حبیب کی بات</p>	<p>کو لکھنا یا نہ لکھنا میں اس کی بات بہر حال میں دیکھ کر اس کو حبیب میں دیکھ کر</p>
<p>بہر حال میں دیکھ کر اس کو حبیب میں دیکھ کر</p>	<p>بہر حال میں دیکھ کر اس کو حبیب میں دیکھ کر</p>

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

ماتر عشق با دین کا یہ ہر دو سے
روایت ہے کہ دین کا یہ ہر دو سے
ماتر عشق با دین کا یہ ہر دو سے
روایت ہے کہ دین کا یہ ہر دو سے

سن تو لیتے ہیں مرا حال جو کچھ کتنا ہوں	اؤ کا برہم مری جانب کو ہر چند فراموش
اگیا چشم کو بیمار کا دم آنکھوں میں	تو نے پوچھا نہ کبھی کہیں ہر کس لند فراموش
ہوں وہ دیوانہ کہ جنہوں بھی ادب سے ہیں	پوچھتا مجھ سے ہر ہنکر مرا فرزند فراموش
بوسہ ہا لب شیریں کی جسے جاٹ لگی	اوسکا نائل شو کو شکر قند فراموش
تیرے آفرین ہوتی خوش نہ طبعیت تلخ	بلکہ رنجیدہ ہو سیکے تری نید فراموش

اسے طعنے جسے کیا قطع نفس سے	چاہتا اوسکا کسی سے نہیں موند فراموش
-----------------------------	-------------------------------------

میں کیا کہوں دین کی جلدی کا غم دین	ہے سیر کیلے سارے خدائی کا غم دین
چھو بھی قفس سے تو کمال طاقت پر دار	ہے محکوم پراپنی رہائی کا غم دین
پوچھ کوئی تم کھانڈ کی عاشق سے حلاوت	رکھتا ہر فراموش کیا یہ مٹائی کا غم دین
کہ روٹھو تہین گاہ نہ ملو تہین اپنا	لے صلح کی شادی نہ لڑائی کا غم دین
اوس در پر نہیں محکوم رسائی تو بلا سے	لیکن ہر قیہوں کی رسائی کا غم دین
کیون آنکھ دکھاتا تو ترا حلقہ نکلیو	ہے دل کو اسی چشم نمائی کا غم دین

ہر دم طعنے اک تیغ الم کھینکے دل پر	کیا ہاتھ لگاتے ہیں صفائی کا غم دین
------------------------------------	------------------------------------

روایت جہم تازی جلد چارم	اگر تو قاصد نعت جگر کو بھیج
-------------------------	-----------------------------

اگر دل وہاں درگاہی سر کو بھیج	نیہے اگر تو قاصد نعت جگر کو بھیج
-------------------------------	----------------------------------

سب کار جهان پائی ہو سب کار جان پائی
ہر سچ و سید کی اور ہر سچ و سید کی
جن نامور دین کا جہان پر نہیں تھا
اب دھو نہ تو دل کا تو کینہ نہیں تھا
ماتر عشق با دین کا یہ ہر دو سے
روایت ہے کہ دین کا یہ ہر دو سے
ماتر عشق با دین کا یہ ہر دو سے
روایت ہے کہ دین کا یہ ہر دو سے

<p> باغ میں جلوہ ستھارہ کچھ خطا سنکر محو نظارہ رہیگا انی صورت کا و آپ نبی قرآن کسب رہتا تھا چل چل کر نیکیا سب سے بہتر سنیہ مرا تشکر چاہ میں اوس دوست ثانی کر یا و کیا </p>	<p> سنا فل ہیجان کہو نہ بھلایا و آئینہ یاد وادوس متو دکھایا و آفتوش ہر پر کو فغان کیا و طرح سوز الفت و غری و دکھو جلا یا و یاد کجی محو دل و دہیا و طرح </p>
<p> ہم نہ کہتے تھے خطر دل مت لگا ہر ایک و دیکھو یہ اور کیا فرہ آخر کو یا یا یا طرح </p>	<p> اپنی وہی صلاح کی جو یا کی صلاح یہ ہنسنے اور دل ہی و کی یا کی صلاح اب تو یہی ہوا اب سے ہر یا کی صلاح فرمایا جو اس میں ہر ہر کا کی صلاح سہا دتے جو دین کبھی قرار کی صلاح لیکن نہ ٹھہری دن کی طرف دار کی صلاح لیجے نہ زہد ان یا کا کار کی صلاح بھر جا لیتے لیتے خریداری کی صلاح </p>
<p> کیا ذکر اپنے منہ سے نکالیں جو ایک بات جب تک کہ اسی طفق نہ ہو دو چار کی صلاح </p>	

[illegible]

بہارِ نغمہ درختِ گلزارِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار

بہارِ نغمہ درختِ گلزارِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار

خون دل کو میر لکھو دسکو خطِ حین
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار

بہارِ نغمہ درختِ گلزارِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار

قدرِ ای عشق زہی تری گیا میر بعد
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار

اے طفر کیونکہ محبت کو نہو ختم ترا
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار

بہارِ نغمہ درختِ گلزارِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار

بہارِ نغمہ درختِ گلزارِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار
چرخِ شادمانی در آستانِ بہار

تیر گاہ سو چو زخمی تو کر چکے	بہر کھنچے ہوتی میان یک نشدہ شد
جل ہی رہا تھا آتش اندوہ غم میں	ادھن لگا جگر کو دھوان یک نشدہ شد
میٹھے تھے خالقانہ میں ہم سب کے پاس	پیر یاد آ پادیر نہان یک نشدہ شد

کی دوستی جو اوس بت کا فرسوا ای طعنے	دشمن ہوا جو اجنا جہان یک نشدہ شد
-------------------------------------	----------------------------------

روایت ذال مجملہ جلد اول

کیونکہ خسر و کو گلین اوسکی نہ دنام لزم	جسکا شیریں ہو دلا نام خدا نام لزم
نشد نہ لڑی کہ شاد سے ہیں او کا قاتل	کیون نہ شد بت سے ہوں دیم صدم لزم
یہ فراتند و شکر میں بھی نہیں ہے برگز	لب شیریں کر بیت ہیں دلا رام لزم
یا جو چشم بت بست میں ہو کو سانی	وقت می نوشی کے کیا لگتے ہیں دلا لزم
لگ کے تو نخل محبت میں دلا ہو نختہ	لینے ہوتا نہیں برگز مخرام لزم
ہے کسان بیسے ہی میں ہی حلا و ای	بوسہ جو تیر دقن کا ہو گل اندام لزم

جو غرہ بادۃ الفت میں طغی نہ دیکھا	السی ہوتی نہیں سرگرمی گلفام لزم
-----------------------------------	---------------------------------

چھیا یا توڑ ہے کسکا کو ارمین کا غنہ	دھرا ہوا جو جو پٹ کی ڈرا میں کا غنہ
لکھو جو محض غم میں کو کو بہن کے عشق	تو برگ لالہ ہو صری بہار میں کا غنہ
کسیلو لکھتے تھے خط وہ پانگ پر پیچو	مجھے جو دیکھا چھیا یا تو ارمین کا غنہ

Handwritten marginal notes in Urdu script are present on all four sides of the page, providing commentary or additional verses related to the main text.

[Faint handwritten Urdu notes at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.]

سب جان آلی جانی ہونے لگی
 سب جان آلی جانی ہونے لگی
 سب جان آلی جانی ہونے لگی
 سب جان آلی جانی ہونے لگی

پیرانگاہ گر کہ بجلی حسن یار سب جا ہے آشکار
 شعلے سے طور کے ہینن کم روشنی میں ہرنگ کاثر
 کیونکہ کبہ و ککٹ میں سہا رتا ہے تو رنسر گرم جتو
 تو صکو ڈھونڈتا ہے جیسا وہ بجلی میں ہو پتو جو پتو
 ہوش مبارک کسی گل سے اے صبا یہ جنوں کا جوش
 مصروف است قدر جو گر بیان وری میں ہر غنچہ ہر سحر
 ہے دور جام و صحبت یاران زندہ دل کیفیت حباب
 کچھ ہے اگر مرہ تو یہی زندگی میں ہو باقی ہے در دہر
 اے خود پرست پوچھنا کیا ہے خدا کی راہ پر وہ بہت قریب
 گم کردہ راہ آپ تو اپنی خودی میں ہو اے سوختہ جگر
 صد داغ سوز عشق سے کھا بلکہ مدہزار ہر داغ دل پہ تو
 لذت کچھ نصیب اگر عاشقی میں ہو اے سوختہ جگر
 انشا و را عشق ذکر کیلئے چپ کی بات پر وہ ہی خوب ہو
 جی میں میں نے دیکھا ہے دی جو کچھ جی میں ہو خاموش کا طہر

یا گو وہ کہ تو تھی میری کوئی بہن استعد ہکلو باں اٹھانو ہر بات پر پیلو تھی ہوش میں آؤ نہیں کہتے تھے تم میری ہوش	یا لگی ہو سنن پوٹھی بہن استعد اور تھیں تنگ ہم آٹھوٹی بہن استعد کیونکہ بیان دل ہوش بہوٹی بہن استعد
--	---

اے صبا یہ جنوں کا جوش
 اے صبا یہ جنوں کا جوش
 اے صبا یہ جنوں کا جوش
 اے صبا یہ جنوں کا جوش

اے صبا یہ جنوں کا جوش
 اے صبا یہ جنوں کا جوش
 اے صبا یہ جنوں کا جوش
 اے صبا یہ جنوں کا جوش

[A large rectangular box containing dense handwritten Urdu text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

ہمارے مہربان سینہ کی دیکھو آبلہ لہو
مرد جو دماغ پہنچے جو تیری جان پہنچے

ظفر کمر سے ہم نیز ہے کس طرح کوئی
بکر ہے، ظفر مہر عذاب ہم و سوزن پر

کروں میں گرے اگر اپنی ناتوانی پر
 دوائے سب سے جفا تم کروستم جو یہ
 نصیحت آہ مجھ سے کہو ہل گئی ہل
 پیارو رہو روکنا جو نہ دوسری
 نصیحت مرو بعد مر جا گے تو
 ہزار حیف کہ ہل کا صحن کشن میں
 ہنسی کی بات فین زدگر ہو خوش
 گلی کو چشم نصیحت خند کی ہل جا

فلک نے میں پہ ہویوں خون جاب پانی پر
 صدا آئین کو تمھاری بھی قدر دانی پر
 نیپوں باغ میں دھون کی زندگانی پر
 گلے میں چکر بھی اویز یوسفانی پر
 جو چشم یار ہو کچھ میں مہربانی پر
 نہ چھوڑا ایک بھی صیاد درفشانی پر
 تیار ہو تو ہی دستار زعفرانی پر
 وہ باندہ عشق شین تکیہ جہان فانی پر

ظفر مریم از بی تکیه عن پیغمبر المودود
خیال کن که غلامان کعبه را به گناهی میر

بلا سے کر دینی و دنیا میں بڑھاؤ لکیر
 چون میں محبت بیل سر گل و خندان
 نہیں ہو گا تن عالم مشک لکھی کی یا
 یہاں شہنا سے ہو یار پنا شہنا فر لکیر
 آہی مجھ سے مرا کین ہو دل ربا و لکیر
 برنگہ بچہ تھویر میں سہا و لکیر

[Faint handwritten Persian script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

بخیر انکو کسب راضی ہوں ہم خدمت کے جانے
 ماسبت کو بہن کے باہر کوہ غم اٹھانے
 تہا گھر سے اٹھنا تھا اب یہ غیر کا مسکن
 فرد کیجیہ تہا یہ گر یہ وہ پیر و کتا ہے
 ہمارے دل کا عقد خفیہ ہے نہ فی کھلتا ہے

[illegible]

کہ تیری
 میں جانوں بیان تیری
 اگر ختم ہوا چو کہ چراغِ نبی
 دوزخِ دردِ جہاں سے
 خطِ سرِ مہر کا دس لکھ
 آیا کہ سرِ مہر میں
 لاغر ہون در غمِ عشقِ میں
 آتا ہے سرِ مہر میں

وہ کہتا ہے کہ میں نے اس کو دیکھا ہے کہ وہ ایک
بڑے بڑے آدمی کے ساتھ تھا جس کا نام
میں نے نہیں سنا تھا۔

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے

تو رکھ دین مست بھی دلی خراب کی تو
 تو رکھ دین مست بھی دلی خراب کی تو
 تو رکھ دین مست بھی دلی خراب کی تو
 تو رکھ دین مست بھی دلی خراب کی تو

جس سے دیکھ کر خرابی خراب کی تو
 جس سے دیکھ کر خرابی خراب کی تو
 جس سے دیکھ کر خرابی خراب کی تو
 جس سے دیکھ کر خرابی خراب کی تو

ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے

تو رکھ دین مست بھی دلی خراب کی تو
 تو رکھ دین مست بھی دلی خراب کی تو
 تو رکھ دین مست بھی دلی خراب کی تو
 تو رکھ دین مست بھی دلی خراب کی تو

جس سے دیکھ کر خرابی خراب کی تو
 جس سے دیکھ کر خرابی خراب کی تو
 جس سے دیکھ کر خرابی خراب کی تو
 جس سے دیکھ کر خرابی خراب کی تو

ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے

ردیف برابر معجم حلیہ اول

کہ دم کے ساتھ ہر دم بنان نشیب فرا
 دکھا کہ ہے رشتہ زبانی نشیب فرا
 جس کے کھینچن عمر روان نشیب فرا
 دکھا تا کہ گونین آسان نشیب فرا
 کہ میری طرح کی دیکھ کر کیا نشیب فرا
 کہ میری طرح کی دیکھ کر کیا نشیب فرا
 کہ میری طرح کی دیکھ کر کیا نشیب فرا

بشر کو کیوں نمودار نشیب فرا
 فلک عروج و منزل و اک زمانے کو
 کہ میری جاہ و راہ فنا کو لے ہر دم
 خالص داغ میں سیار تیار رہی
 کہوں بگو کہ کو کہا خاک میں پیار کی
 دکھا کہ ہے رشتہ زبانی نشیب فرا
 کہ میری طرح کی دیکھ کر کیا نشیب فرا

ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے

ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے
 ہر ایک کو اپنے حق پہنچانے کے لئے

[illegible]

۸۴

<p>کرتی تودہ زبان جو سرانجن دراز تھا جو کہ قصہ عشق کا ہر کو بہن دراز یہ تو زبان دوا نہیں ہر دہن دراز ہر شکل گل جو قامت سرچن دراز</p>	<p>ناتج زبان شمع نہ گلیں رکاشا بار کو کیا وہ تیشہ آخر نے خضر نور کو ہر زبان دین نغم لاف عشق تیشہ اور سکودون تو موزوں کیا تھا</p>
<p>جس نے دی تو نہ چیر کفر ذکر نہ لغت یار ہو جا بیگانہ زیادہ و گر نہ سخن دراز</p>	<p>روایت زامی معر جمل حیا رام</p>
<p>اس طرح کلمے گمان بخشے ہو کب ہر تیر کر دیا اس ناگ کو تو نے تو اسے کلمہ تیر اگر سے تو اتنی پھری ظالم دم بجلیہ تیر پھر گئے وہاں تو رہا تو پھر تو تیر</p>	<p>میں طرح چیتے ہو تو آویہ دلگیر تیر مندی دل تو جلا کر تیر کا کتر تیر کہہ کر دلی کو تو قسح اسے تیر پھر لگے کانٹے گھر تو جلا کر تیر</p>
<p>اگر تو ہن بجے بجے ہم سین تقریر تیر اوس لگے سنگ سر کہ جو کی غم شیر تیر</p>	<p>دور دو اس کا پھر تیر بان میں کمال قل کرنا کہ کا پھر اس کے لکیر</p>
<p>بقینی تصویرین طرح میں ہن عالم کے ظفر جب سے اسے اسے عالم کے ظفر</p>	<p>بقینی تصویرین طرح میں ہن عالم کے ظفر جب سے اسے اسے عالم کے ظفر</p>

یسیکے ٹھیکو ہو گیا اور کلمہ پڑھان کے آتش
آستین سے روٹی پڑی یا گوشت و اماں سے
سے نہایت ہی کچھ تیرے غم بھراں آتش
چاہی ہرگز نہیں انسان کو سیاحان آتش

بی نہیں لگو کا گلشن میں بھی دن اگر
طرز گریہ جو پیش دیدہ تر کو مرے
ساتھی میں رہیگا دیکھنا لہذا وصال
تم ہو یا کہ قیاس شک فحلت سے نہیں

ہو نہ کر رسم و خط و پیغام او سے
او کو بھی معلوم ہوگا انہیں اس سے آتش

لب شیریں کو تو چاٹ کر شہم گس
میں وہ لاغر ہوں کہ بن جاؤں خفا

بھی نظر دن میں جو جاوے بس چشم گس
اپنی مرگانی اگر دی تجھے چشم گس
ہو حلیانہ نظر سوہی گس چشم گس
تو گس اور تری چشم ہوس چشم گس

لب کا تل نقطہ مقابل ہو دو چاقو
مٹک چینی کچھ ہو کیونکہ اسی اہل س

مٹک خال لب شیریں سے طفر او سے نہ
مگر ان سوے شکر لاکھ ہر چشم گس

مٹک خال لب شیریں سے طفر او سے نہ
مگر ان سوے شکر لاکھ ہر چشم گس

روایت سین مسجلہ دوم

چاہیے درویش کو کیا بادشاہ کیا
لکھنا قص عقل کو جو مرد فرزند کیا
خاک کو کوچی تیری پاؤں پاؤں
بادہ کش لاشی ہیں سپر کو پر سفر

چھوڑ کر دلق انہا کیوں پہنہ بگاڑ کیا
پر نہ عورت کو بگاڑو مرد مرزا کیا
جانتا ہی فاختہ یہ تیرا دیوانہ کیا
چھین سارا وہ دگر نیم ہما نہ لباس

روایت سین مسجلہ چہارم

کان کا لہر میں نہ دیکھ کر نہ ہوا
جلوہ کو دیکھ کر نہ دیکھ کر نہ ہوا
نہت مشائیں کو دیکھ کر نہ ہوا
نہت مشائیں کو دیکھ کر نہ ہوا
نہت مشائیں کو دیکھ کر نہ ہوا
نہت مشائیں کو دیکھ کر نہ ہوا
نہت مشائیں کو دیکھ کر نہ ہوا
نہت مشائیں کو دیکھ کر نہ ہوا

خاک

ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے

خاک و بادہ کشوں کی جو جام و سیر	کیا عدم میں بھی یہ نجانہ مٹی کی
ہم وہ آوارہ و مستی خیز ہیں کہ ہمیں	نہ خود میرا نے کی پروا نہ بستی کی ہو
روایت شین مخبر جلد اول	
بھولا نہ تھی یہ کہی اس یاد کو شایاش ہر روز ستم تلوار ہر روز دنیا ظلم گویا بی اگر ہو کو لب نہ جگر کو نازک ہو تو کس کام کا نام شایاش المتہ کہہ بھئی اتنی تو تاشیر یہ قتل کا ہوشوق کہ آڑ جاے اگر سر مرغ چین قدس کو اس ام سے کیا کام کیا طرز و فاعشق کو سیکھا ہو دلا دلا مرد کے جو دی داخل جنت بنی آدم انسان بنیں سنگ سہرا کے مرنے	شایاش ہمارے دل نا شا و کو شایاش اس شمع شکر تری ایجا و کو شایاش اتنا کہے اوں خبر میرا و کو شایاش فولاد بنا آئینہ فولاد کو شایاش کہتے ہیں وہ سنگ مرمری فریاد کو شایاش پیدا ہو صد اخلق تو جلا و کو شایاش پوچھنے ہی لایا مجھے صیا و کو شایاش شایاش تیرا اور تیرا و شایاش پر چھوڑ نہ جاؤ پر راولاد کو شایاش کیا کام کیا عشق میں فریاد کو شایاش
ہیں لاکھوں عیالات میں فکر سخن اپنا	تیری طفر اس طبع خدا و کو شایاش
ہمیشہ باترہ ہیں شاعر غلب کو شایاش	بڑی ہی جھوٹ ہیں کہتے ہیں اب کو شایاش

ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے

ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے
 ماحول کو بڑھانے کے لیے
 پائیدار ترقی کے لیے

بہارِ حیات میں جو کچھ ہے وہ سب میرا ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے

مقام تری نگین ہی گرتے کا خواص حق میں تری شہید کے آب حیات نفس میں میرے گرتے غم کے لکھنوی سوائی اس کا پانی بہ نہ بھر کیا رہی مجھے نہ لے لائق خیمت نہ شاہ جن ہو کیوں نہ تھا گسار محبت کا دل غنی	رکھتا ہوں دل ہمارا اپنی پیار ایسا کم ہو آبدخیز و شیش کا خواص کا نور بھی ہو قوس طباشر کا خواص رکھتا ہوں وہ نوناہ نہ شیش کا خواص شاہ جہاں کا ہو کہ جہانگیر کا خواص ہو خاک کو ہی یار میں گسار کا خواص
---	---

رہتی ہو اوس جہن پر گرہ کیا سب ظفر
کیا اوس میں ہی جڑ لٹ کر بکھرے گا خواص

اروینت ضا و معجزہ جلد اول

نہا لیتے تری نعل میں برا عطر میتے کی ہو جان کئی اور سوئی غاری لاکھ بیچ و تاب کھٹا سوج و ریا پر کمان ہو پھر صبح قیامت پر قیامت نہ کمان شاخ سنبل سو کھا و شاخ زاریت گر تا پیے گیند اگر اک اپنی دودا ہے	روایت ہی کرتی ہو کیا شہنشاہ عطر واجبی ہو گر گرین ہم کو کہن اعتراض کوسے اوس آئین پر شکلی اعتراض گر کھائے کچھ سے چاک کہن پر اعتراض قد ترا کرنے لگو ستر جن پر اعتراض لاکھ نکلیں خیمہ خیمہ کہن پر اعتراض
---	---

آج کس اہل سخن کو استقدر مستدر رہی
کر کے جوا و طفر سے سخن پر اعتراض

بہارِ حیات میں جو کچھ ہے وہ سب میرا ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے
میرے لیے ہے جس کی طرف سے ہے

اروینت ضا و معجزہ جلد دوم
سابق

همنه نین سکه دگا تاال نین نیو هم کو نین
 بکو او کو ساغولی دیو جام جم کو نین
 دیکینا منظر دیو کیا میری چشم هم کو نین
 پیونچا ایو هم دیو کو نین هم هم کو نین
 دیو هم عیسی کیا اس عاشق بدیم کو نین
 کیا او دها یا دیو هر او دس کل بر هم کو نین

ساقیا سوچو کہی تیرو جام کو عالم کو فیض
ہو نہ صاحب دل کی تیرا فیض جام جم
کسی کو جاری ہرگز آنسو دل کی فیض
عشق میں جو بس غنیمت ہو غم انعام کو
ہو تو شاید کچھ تھک رہی لیجان بخش کر
عمر بھر کھایا کہی تم حضرت دل جی تو اب

یہ نعمت فیدین روحی سکھاپہا کے طہن

ہرگز سوچا تھا کہ میں سچا آدمی بنیں

روزگار و بازیچه دست ما

میرے کہنا حق بلا کسی پلا کو اور غرض
نے نہیں ہوا اور اس کے ساتھ کہ
دور نہ اس کے ساتھ کیا گیا کو اور غرض
اب یہی کیا جس کو اس کا فراد کو اور غرض
کہ اس کے ساتھ کیا گیا کو اور غرض

زلفت را و بچوبه کیا من شیدا کو چو مرغ
 در آغوش من و غنیمت ز غنیمت مرا
 در آغوش من و غنیمت ز غنیمت مرا
 در آغوش من و غنیمت ز غنیمت مرا

ہر سو روپے تینا سے تینا کو روپے

سے ظفر آ کر یہاں دھوئے جانے لگے
زلف

بخت کرتا رہی کون پہ کمان یار کے خط پنکرا رہ گئیں جو وہ منو یا شب کو خط تو کیرا ہی گیا تھا مرا لیکن نکلے خط عارض ترا وہ ہو کہ منو و سر ہنر نامہ پر دیکھیو تقدیر میں لکھا کیا ہے یاد آتی دم تحریر جو وہ زلف و راد کھینچے پوٹا شعا می سے ہنر نگار نہر سر نامہ اگر ہو میں نہ آنکھیں قاصد	صن گلزار میں جلوہ من پیا کے خط پڑ گئے گروں تازگی چو منی باب کے خط پاس قاصد کے مرے اور بھی دھار کے خط رو برو کوئی قری اس خط گلزار کے خط یاد پڑھتا رہا اساتذہ انبیاء کے خط ہو گیا ایک ہر ایک کی طوار کے خط عزیزی رو برو اس تالیف بہتسا کے خط کیونکہ معلوم ہوں حسرت کش یار کے خط
---	--

تبع ابرو سے ہن جاننا زطفہ میر
بے اہل پڑتا نہیں دھار تو ایسے کے خط

ازہ لیت طاسی قلم جلد دوم

ابھی مجھے نہ پارا پارا خط لایا قاصد جواب خط ایسا تجھ کو لکھتے قلم و رنگس کے ہول کے مضمون بقیرا ہی کے کیا تعویذ ہول دل پہنے لاگت یو اندھیری رات میں	دیکھتے تو سبجے یار سا خط ہکو لکھتا پڑا دوبار خط تیرا حسرت کش نظار خط اور گیا ایسا جیسے پارا خط لکے اسے زلربا تھار خط گمشدگان کا ہر آشکارا خط
---	---

Handwritten marginal notes in Urdu script are present on all four sides of the page, providing commentary or additional text related to the main content.

کے ہونے کی وجہ سے یہ کہتا ہے کہ میں نے اپنے دل کو اپنے لیے لے لیا ہے۔
 کہ جس نے اپنے دل کو اپنے لیے لے لیا ہے، وہ اپنے دل کو اپنے لیے لے لے گا۔
 کہ جس نے اپنے دل کو اپنے لیے لے لیا ہے، وہ اپنے دل کو اپنے لیے لے لے گا۔
 کہ جس نے اپنے دل کو اپنے لیے لے لیا ہے، وہ اپنے دل کو اپنے لیے لے لے گا۔

لکھنے دعا اور دیدہ غناک خطا	تیرے کرشموں کا قدر سر بسر
بے قصا اور قاتل سفاک خطا	تیج تیراں تو تیری ہر تائین
پڑھ کے تیرا عاشق غناک خطا	تو نے کیا لکھا تھا چور دنگا

حسد وں کا کہ من دم و خطا
 دے دو جا تو سے پر کے ناک خطا

ہمد و عشق کی نہ پوچھو شرط	جان دے تھے تو کوئی ادا ہو شرط
جو تھادی نہ جانیسگی پر پی	اسمین جو چاہو تھے پر تو شرط
دل نہ دے تھے نہ دے تھے نہ دے تھے	دھڑ دھڑا سے بلیدو شرط
دل نہ دے تھے نہ دے تھے نہ دے تھے	اسکے چھتے پوچھ نہ پوچھو شرط
دل نہ دے تھے نہ دے تھے نہ دے تھے	دلبری بھی سے دلہا کو شرط

اسکا دل نہ دے تھے نہ دے تھے نہ دے تھے
 سے محبت کی اور طوطی نہ دے تھے

یوں ہے جنبش اس کے تو دل مضبوط	یوں ہے جنبش اس کے تو دل مضبوط
پانڈاری نہیں ہستی کو کہ کجست بنا	پانڈاری نہیں ہستی کو کہ کجست بنا
دل کے کو نہیں ہم جان ملنے دین پی	دل کے کو نہیں ہم جان ملنے دین پی
دھڑلے میں نہیں بنا تو دل آسان	دھڑلے میں نہیں بنا تو دل آسان

کے ہونے کی وجہ سے یہ کہتا ہے کہ میں نے اپنے دل کو اپنے لیے لے لیا ہے۔
 کہ جس نے اپنے دل کو اپنے لیے لے لیا ہے، وہ اپنے دل کو اپنے لیے لے لے گا۔
 کہ جس نے اپنے دل کو اپنے لیے لے لیا ہے، وہ اپنے دل کو اپنے لیے لے لے گا۔
 کہ جس نے اپنے دل کو اپنے لیے لے لیا ہے، وہ اپنے دل کو اپنے لیے لے لے گا۔

بہار کو بجاؤں یا رب پاس
کوئی غنچہ نہیں شکستہ اس گلستان میں
دیکھو جو اپنے دل رشوبہ کی قسمت کی
کھینچے بن خوش ہو کر اپنی دین سے ہر درویش

ہو گیا عالم میں جو بان بسجا دم کا قیام
ہو گیا از بسکہ دل کا خوش و غم کا قیام
وہ سان مرغ و ننگ کا اور ہر دم کا قیام
خط در مان و بکار زمین و ہم کا قیام

یون تو زمین آدم ہی آدم سب جہان میں
پر جو دیکھا غور سے ہے کام کے آدم کا قیام

شمع و گلگیر لگا ہوتا جگر کی احتیاط
کھلے جو آنسو تصور میں کسی مد پار کے
خط بچا یا آپ خط کی طرح جو ٹکر سے ہوا
سکڑ و ن محتاط ہو کر خضر تر نہ ہو رہا

عشق میں جیب ہونہ اوس کے اچھری کی
جاسیے آنکھوں کے اوس شش ٹکری کی
اگر اندر کے ہمارے زمانہ کی احتیاط
لکھو کہ اس کے گرد میں عمر بھر کی احتیاط

پر ذرا ہنگام ہو اپنے بال ہر کی احتیاط
وہ نہ آنے دیکھنا اوس بھر کی احتیاط

اے ظفر مینے بن بھر کا اپنے شعلہ عشق کا
ہر جگہ دل کی حفاظت اور جگر کی احتیاط

از دلیف ظامی معجز علی اول

رہو جو دل تو ابا و اس رفت رسا محفوظ
ہیں سدا عشق تم سے سر عشاق قسمل

حق سدا تجھ کو رکھ اسی بلا سے محفوظ
کوئی دیکھنا نہ تری تیغ جفا سے محفوظ

ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے

روشن دلوں کے قرب میں ہن لاکھ فایز
 آتا نہیں دیکھ کر کھرا جہان

ہے پاس تو اریں رخ پر نور و چراغ روشن ہو چشم سے گشت کی گور شعلے کو سیر سوزش دل پر جو رشک رونق دے تفتہ جانوں کو خنیت سیام کچھ دیکھ کر گھر میں نہیں دشتی کام اندری تبسلی انوار حسن یار	امرا و نوادگان ہین و در چراغ روشن کی جا ہادہ انگور کے چراغ جانا جہیز میں مرزا کو رہی چراغ پاتا فروغ و شب و تجور سے چراغ ماقوس کب ز فناء زبور سے چراغ ہے سیر و گھر میں روشنی طور چراغ
--	---

روشن ہوا قباب قیامت کا اے ظفر
 ہم دل جلون کی شمع سے گھر سے چراغ

کچھ بات کہیں مصلحت سے تم دروغ قاصد خط اوس کے گھر جو بھیجا کبھی کیا ابرو کو اوس کی کتھ میں سب سے خنیت تم کھا کر کھا کر جان مری لب پر آگئی میں نے تو کچھ کہا نہیں تم کہتے ہو کما سچا ہے اس زمانہ میں وہ بھی کہ جسکے ہو حق پر دروغ گو گو کہ نہیں حافظ ظفر	اسے مبتسم کہا میں صاف اے دروغ تحریر جو ہر اوسینہ جو یک قلم دروغ ہے اصفانیوں میں کیا ایسا تم دروغ وہ اب بھی جاہل مرا حال غم دروغ کیا پیٹوں اوس دروغ کو جو ہر شتم دروغ کچھ راستی سخن میں سدا اور کم دروغ جاتا ہے بھول کر کے جو وہ صدمہ دروغ
--	---

ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے

ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے
 ہرگز نہ چلی ادا سے نہ چلی ادا سے

کتابہ کوئی جسم کوئی لام نہ لفت کو
کتابہوں میں طاف کہ مسطوح کا لفت

وصل کی پہونیں تھے جو تہرہ حرف
 ولید یوں فار کیا کہ نگہ کا ادھ سے
 لیل آبرو و فرگان ہوں کسی قاتل کا
 دشت و دشت کو لادہ ہے کہ آباد کروں
 مامہ یار کو قاصد اور اٹلے غیسر
 دوستی میں تری دشمن ہوتی یہ خلق کی
 بین زنا رعبت نہ پھرے زلف سے ہم

شع سان رکیتی من پر خیزد بان اپنی دراز
اسے طوف و کھسار کو کیا کرتے ہیں لہر جزیر

روایت فاضل دوم

اگرچہ دل دنیا خطا کر بت بڑی پرست
 تو اگر قتل سے خوش ہو تو خوشی سے اپنی
 دل سودا زود کو تار کی کوڑی زلف
 دم بھل نہ سنی ہو تری بسم اللہ
 گویا یکدم دجور یہ ہوں حاصل داغ

پھر مین ہونی کی ہوا بے توفیق
 خون کری اپنا بھی عاشق و لگیر
 دینہ دیا کو تو ہو ہے تو ہر
 بچ کر نے مین ہو شاید تری تکبیر
 کیا عجیب تی محاسب کو ہر تحریر

[illegible]

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

بہارِ عشق کی دہلیز میں کھڑی ہو کر
دیکھو کہ کون سے گلابیں کھل چکی ہیں
اور کون سے پتوں نے ہلچل مچا دی ہے
ہوا کی لہریں لہرائیں گے تمہارے
چہرے پر کتنی ہیبت انگیزی ہے
جس سے دل بے قرار ہو جاتا ہے
اور ہر دم میں تمہاری یاد آتی ہے

جو کچھ کہتی ہیں دل اوسکو دیا کیوں گئے	نہیں اوس شوخ کی ہم ناز ادا دے
کر دیا زلف کا فرتری ہلو آگاہ	وہ ہم آگے نہ تھو و ام بلا واقعت
میں ہوں ہمار محبت نہ کرو میر علاج	ای طبیسو نہیں تم میری دوا دے
وہ کس شوخ شکر ہو گا دل اپنا	کہ نہ ہی شکر سے وہ اگر نہ دوا دے

ہنستے کیوں گل کی روش باغ جہان میں غافل
اسے ظفر ہے اگر بیان کی سوسا واقعت

دیکھو اوس قاش شہاک کو خیر بہ گفت	عاشق سر یار چہرہ میں ہمیشہ شربت
جی گئی کو کون کا باغ میں آغوش	جو صراحی در پہل غنچہ دہن گل ساقی گفت
ہم ہر آئینوں کے دیکھتے ہیں عشق میں	چشم و زبانی ہر لمحہ ہر گز ہر کہت
خون کی توڑ میرا بدن میری ہر سوزا دے	یہ تری دستہ تم سداک جہان محشر گفت
بکے دریا میں کس سو کا کر افسانہ	ہوں جالبون کی جگہ گرداب کے خطرہ گفت
آئینہ اوٹھا کر بھی نہیں دیکھتے ہلی میرا	جو کہ گیس کس طرح رکتی ہیں سیر در گفت

دیکھتے قسمت کا لکھا ہو گا اوس دن کیا ظفر
ہو گا اعمال بہ کا اسے جیہ فخر گفت

ہر دم میں اوسکا انداز رقم مختفت	جو قلم سوا دے کھلا کلمہ مختفت
وہ جہاں لڑکے نہیں تھا کبھی مختفت	کھنکھاتا تھا کبھی سداک مختفت
شکر ہے ہر دم میں اوس مختفت	کھنکھاتا تھا کبھی سداک مختفت

بہارِ عشق کی دہلیز میں کھڑی ہو کر
دیکھو کہ کون سے گلابیں کھل چکی ہیں
اور کون سے پتوں نے ہلچل مچا دی ہے
ہوا کی لہریں لہرائیں گے تمہارے
چہرے پر کتنی ہیبت انگیزی ہے
جس سے دل بے قرار ہو جاتا ہے
اور ہر دم میں تمہاری یاد آتی ہے

بہارِ عشق کی داستان
میں ہے ایک دلجو کا نام
جو ہے ہر دم میں
یہ جان کنی جو ہے کام
مشکل اور فریاد
ساقیانِ عدم کی خبر
فرا جاسنے
تو جو کہ تو مصیبت
میں عشق کی ناصح
قدم چمکے رکھ
اور دل و محبت میں
یہ دیکھیں تبکہ
دل میں رہتا ہوں کی

کھینچے ہم نہ کھینچا کر اور کچھ قاصر
میں عشق کہ آرام ایک دم میں جو
یہ جان کنی جو ہے کام مشکل اور فریاد
ساقیانِ عدم کی خبر فرا جاسنے
تو جو کہ تو مصیبت میں عشق کی ناصح
قدم چمکے رکھ اور دل و محبت میں
یہ دیکھیں تبکہ دل میں رہتا ہوں کی

دیا ہے ایسے سترگر دل طلق ہے
کہ جس سے جان کو ہو پرتو و سیرم تکلیف

ادبیت خواجہ چار حن

چرخِ تیراب پیش کشم پو چار حن
لا ایک حرف شکوہ زبان پر نہ چرخ کا
جائو چاہا ہمارے ہر کے خون و تو
عشق کی شمع میں یہ ماضی ہستی
جائو تو جو قیاس کے کوئی پتہ نہ لگے
ماحق جو کہ نہ رکتا تو مجھے اسے صبر
روانہ کی نام مستد کے اور طفر

اور اس طرح کے تیر و چرخ چار حن
بھج او تم تمنا کہنے پو چار حن
وہی کہنے اپنے کشتے کے سب پو چار حن
سبے میں یہ نہ رہنے پو چار حن
نہن جاو میری شمع کے زری پو چار حن
تفت تجھ اور اس کے کہنے پو چار حن
کنندہ ہیں اسے دل کو کہنے پو چار حن

کرنے خط میں رقم اپنی بکلی تکلیف
کرسے دراجو میان ہ مسج و تم کلیف
کہ اس کو کہنی میں کہیں تو کم کلیف
کہ او کو چین پو یا جانب نام کلیف
او کھا تو جان پو جو مقدر میں کلیف
یہ بات وہ کہ تو چین ہر قدم کلیف
گرن نہ شمع جی صاحب سو حرم کلیف

بہارِ عشق کی داستان
میں ہے ایک دلجو کا نام
جو ہے ہر دم میں
یہ جان کنی جو ہے کام
مشکل اور فریاد
ساقیانِ عدم کی خبر
فرا جاسنے
تو جو کہ تو مصیبت
میں عشق کی ناصح
قدم چمکے رکھ
اور دل و محبت میں
یہ دیکھیں تبکہ
دل میں رہتا ہوں کی

دیا ہے ایسے سترگر دل طلق ہے
کہ جس سے جان کو ہو پرتو و سیرم تکلیف

ادبیت خواجہ چار حن

۱۰۴

<p>نہیں جو دردمنجو اور کچھ سوای فراق بنا کر چشم سے دریا بھی کچھ نہ سکے ترے فراق زدوں کے حزار سے تاحشر فراق مجھ کو شہنائی دے ان فراق کو مین وصال بھی جو میسر ہوا تو خوش نہ ہوا کیا خدا جان آفوں نے یہ پیدا دُرا نہ روز قیامت کے تو مجھے واعظ مری کی کیا کوئی آگاہ ہو محبت کے</p>	<p>جلد نہ کہے اگر ہو تو کر دو فراق جگر مین آگ کیسے اگر لگا فراق عجب نہیں کہ یہ نکلا صد اکہ یاد فراق یہ نہیں تائون اگر میری ہاتھ فراق تم فراق کر دے یہ تہلا فراق فراق میرے لیے اور مجھے جبر فراق کہ میں نے دیکھی ہن کتنی ہی رونا فراق کہ جب تلک ہو نہ دل لذت آشنا فراق</p>
<p>فراق فراق مین اک حرف کا ہو فوق طفر جہان جو فراق دیون مین دین جو فراق</p>	
<p>ہوگا یہ خاک بھی ساتھ جود کا فلق نعل سی زیب پراد سچو جو رنگ پنا حال شب غم مر سب نہیں جاتا کھیا دل کو مین نکرون مین ہی ہجو مین ل اسکو خط کشتان تو نہ سمجھ رات کو گو نہ زبان سے کسار از محبت تو گیا لاؤ وہ گل پطرا دس سی پڑ جائیگی</p>	<p>جس کے ہلا میں گئے تم توں مین ہلق ہو تہن کیا کیا نچل دیکھے شام شفق اگر چہ سہ پہر مین روز ہزاروں دن جسے گشتان کا لین طفل دبستان نامے سے میری کیا سینہ گروہ کو شوق خشک لب چشم تو زردی نہ نہ گشت دیکھ کے رخسار پراد کے سبار فراق</p>

[illegible]

خطا وارو کا فکد کیا کہو جاغی نہ رہا
 نظر سے دور نظر کاویا رہا
 بون کو رہا کہوں توئی مشکل ہو کر رہا
 زبان پر نہیں لائیے ہرگز حق شکو کا
 رہ گیا رہنا ایسا تبصر مجھ پہ محاسن
 نفس چھٹکے مرغ ناتراں کیا جاگین
 میں نے شکست سوسا نہ ہو
 اچھا انا خود ہو گیا کہیں نہ ہو

همیشه حضرت شافع میگوید
که هیچ شریعتی را نپسندم

میری درخونہ کی کیا تصویر ہو ورنہ کی ایک
برتن نال کی میری کچھ غمراہ کم نہیں
سجیہ تمام سنگ غمراہ کی دو لون
تیس تیس سے کسان کی میری کچھ غمراہ کی
جو لکھا دشمن نے جو دو ہی لکھا دوست
دونوں دکھانے دو اور دشمن میں جی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

۱۰۸
 سب کا دل میں ہے تیرا ذکر
 ہر آنکھ میں ہے تیرا نور
 ہر زبان سے ہے تیرا نام
 ہر دل میں ہے تیرا کام
 ہر آنکھ میں ہے تیرا نور
 ہر زبان سے ہے تیرا نام
 ہر دل میں ہے تیرا کام

انصاف بھی کہیں نہ ہوتا	ساتھ کھانا اور کچھ دیا
کچھ تو پراگمنا میں بھی	کالیان جوتیل تیری

کیوں نہ اب ہر وہ شخص	یہ یقین وہ ہر گمان
پھیلیاں جا جا کے	سیری اور ظفر کھاتی ہیں لوگ

ردیف گات جلد دوم

سوزش عشق کی ہر پورٹاں	جس طرح آتش سوزان کی ہر شے
آنکھ کے طبع کی سیری	خوب کو چشم کو جو چشم کو
آئینہ گشتی ہر دیا کو	کہو باندھو نہ سیر دیدہ پر آب سے
کام مسجد کو بھی کیا	شوق میں اپنے لگا دی مری
آپ کی زلف کو حلقے	اس ور کو جو اس طہر کردا
دل لگا اور حسین سے	لگے فرشتے پر وہ کی
جام کو فر کو بھی	جکے ہو کے لگی جام و تاب
آنکھ دس لکھ کی	اگل نور شید کی

کی سے جس روز	اے ظفر و اندھی
اے ظفر و اندھی	اے ظفر و اندھی

ردیف گات جلد سوم

اے تو میرے	اب ہوتی ایسی
اے تو میرے	اے تو میرے

سب کا دل میں ہے تیرا ذکر
 ہر آنکھ میں ہے تیرا نور
 ہر زبان سے ہے تیرا نام
 ہر دل میں ہے تیرا کام
 ہر آنکھ میں ہے تیرا نور
 ہر زبان سے ہے تیرا نام
 ہر دل میں ہے تیرا کام

سب کا دل میں ہے تیرا ذکر
 ہر آنکھ میں ہے تیرا نور
 ہر زبان سے ہے تیرا نام
 ہر دل میں ہے تیرا کام
 ہر آنکھ میں ہے تیرا نور
 ہر زبان سے ہے تیرا نام
 ہر دل میں ہے تیرا کام

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

چندین گل منظر چہرہ تراکیب
تصدیق ہو کہ ہر ہر قدم گل
چہرہ و خاتال خوشے ہنسیگر ہم
ہوا یکدست یہ فسادش گل

عطف رکنزار کیا کہی غزل ہے
عجب گلشن ہے کہ بے بین ستر گل

فانگ دو کی جگہ کی متصل کالی گلی
 سر پہ اس غم و کھو کی نگہ و کوا کی کلا
 شک و قطر و نیندیں ہیں امیر کا ہنستا
 زور و قوس ہوتا یان کچے توصل آفتاب

اسے خاطر باغ معانی و تراہیر اک سخن
بیشتر تے ہیں تجھ سے منہ سے طالب آل کوں

روایت لام جلیہ دوم

[illegible][illegible]

یا کیا ہوا کہ تیری لعل خط و خال کا
کیا عجیب شے اسیری میں جو مرغان اسیر
و لگو بگو ایسی باتیں کہ اس بار کے ہاتھ
تقدیر یوں الفت دیر نہ کی دی ایسی
لایا دامن میں گھر بھر کے مگر نہ سکے
ہو دنیا سے بیکدوش نہ مستغنیہ فقیر
دل بلاؤں میں نہ ساز لعل کا ہر گھر خال

چمن تارا نہ جہت تو توئی ان اک بال کا
بیچار آپ کو صیقل دین جلال کا
پھر سکا پھر نہ دکایا ہوا دلال کا
جیسے ہو جاوے کم جنس کھنڈ کا
ابرنیساں دم گر کہ مر دلال کا
کین کمال کے گراں ہو کھنڈ کا
لیتا سو داگرئی ایسا بھی ہو کمال

ماہ سے جمع کیا سیم ظفر حمر نے زر
پھر خود لکھا تو نہیں یا سکے، اک گال کا

سوئے خم میں یہ ملاہ تنقہ بڑ پیر کے پھل
باغ عالم میں ہن چمرو کہ خواران پر
کھاؤ ہن شاخ کما تو تری بھی برکت
باغ دل میں شجر آہ لگائے ہن
ہے ذوق سب کا پھل او ذوق ہن پر ہے
کچھ اس باغ میں نہیں ہے کچھ حیرت

دل جگر دونوں عاشق دیکھ کے پھل
پھل سب سے پہلے ادھین شیشہ کو پھل
دل مرا جانے مرگان کو ہر تر کے پھل
لیکن قوس لگاؤ نہیں تاشہ پھل
خدا شکیں نہ کہی ہن ہن ہن ہن پھل
کہ نہیں کھاتا کوئی غل سے تھوڑے پھل

پھل ستارہ کا لٹھ سے ظفر کیا پوچھین
سب وہ کرتے ہن موافق مری تھپہ پھل

چند کھنڈ کا ہوا دامن پتہ کمال کا
پھر سکا پھر نہ دکایا ہوا دلال کا
جیسے ہو جاوے کم جنس کھنڈ کا
ابرنیساں دم گر کہ مر دلال کا
کین کمال کے گراں ہو کھنڈ کا
لیتا سو داگرئی ایسا بھی ہو کمال
ماہ سے جمع کیا سیم ظفر حمر نے زر
پھر خود لکھا تو نہیں یا سکے، اک گال کا
سوئے خم میں یہ ملاہ تنقہ بڑ پیر کے پھل
باغ عالم میں ہن چمرو کہ خواران پر
کھاؤ ہن شاخ کما تو تری بھی برکت
باغ دل میں شجر آہ لگائے ہن
ہے ذوق سب کا پھل او ذوق ہن پر ہے
کچھ اس باغ میں نہیں ہے کچھ حیرت
پھل ستارہ کا لٹھ سے ظفر کیا پوچھین
سب وہ کرتے ہن موافق مری تھپہ پھل
چند کھنڈ کا ہوا دامن پتہ کمال کا
پھر سکا پھر نہ دکایا ہوا دلال کا
جیسے ہو جاوے کم جنس کھنڈ کا
ابرنیساں دم گر کہ مر دلال کا
کین کمال کے گراں ہو کھنڈ کا
لیتا سو داگرئی ایسا بھی ہو کمال

ادب و کمال کا ہوا دامن پتہ کمال کا
چند کھنڈ کا ہوا دامن پتہ کمال کا
پھر سکا پھر نہ دکایا ہوا دلال کا
جیسے ہو جاوے کم جنس کھنڈ کا
ابرنیساں دم گر کہ مر دلال کا
کین کمال کے گراں ہو کھنڈ کا
لیتا سو داگرئی ایسا بھی ہو کمال

ہاتھ و قاتل کے کچھ شکوہ نہیں ہے کیسی
 نوہرہ کے یا بھلا ہوسر نہو تیرا گلہ
 کرتے کیا کیا شکر کہ ہوتا جزا دیوں میں
 لکھا پیشانی کا دیش آتا ہی ہم شکی نہیں
 بہتو میں صیدِ حُب تیرا دیا تو کون

ہے طفرہ جفاکش کون زیرِ آسمان
ہر جفايِ آسمان پر رشتا کہن ہم

دل کو فراوانا کا چکچکھائی تو دیکھئے ہم
 بانگ لگے جو تو بخیر ہی تو دیکھئے ہم
 کیا رنگ توں کو لاجی تو دیکھئے ہم
 احوال اپنا اونکو سنائی تو دیکھئے ہم
 اچھس کا زور کھائی تو دیکھئے ہم
 رہا نہ دل نہ رہا ہی تو دیکھئے ہم

اوس سوزنا سو اہلک مفراتی تو نیکی ہم
دل کیا رکھو ملک واکان رمان تیرے
بتیا بل بیگا اگر یونین زرد جا
نقتوں میں را کما یونین پر کی طرح
شرکان اشبار سے کہا دیکھا
یونیم من و فرم سے کہیں کیا

کچھ ہو بلکہ عشق کی بازی پر اسے ظفر
اک روز اپنی جان بگاڑی تو دیکھے ہم

ای ہندو وطن میں غریب الوطن

جون کے گل و فیک نسیم من میں ہم
شہر و دیہات کو پہنچا، ہمارا قافلہ

دوستان عزیز! اگرچه این کتاب در دسترس شماست، اما به دلیل محدودیت منابع و بودجه، امکان چاپ مجدد آن در حال حاضر وجود ندارد. امیدواریم با تلاش‌های بیشتر، بتوانیم در آینده این اثر را دوباره منتشر کنیم.

پر داند لوگنا و جلاخ جو اپنی جان لے اوسکی کوین شمع شستہ کی تو قدم

کھٹکا ہر قسم پٹھہ عاشق میں رکھ دینا دیکھ بھال کے اسے راہ قدم

دوستی جو کچھ سوچا دل کتو ہن تم	دوستی انو مار دل سو دی کتو ہن تم
ایک باؤشی بھار گزین ہاتھ تو کیا	دلت اوس تیرن شامل تو دی کتو ہن تم
شیخ کے علاوہ کیا گزروں پر داند	پیار چو اوس بیٹھل سو دی کتو ہن تم
زیر تیر شرم بھی دل سو دیتے ہیں دعا	کیا محبت اتنی قابل سو دی کتو ہن تم
نہ لبت بل کھاؤ بنا سو شکر رشاد پر	آرزو پوسہ کی تہل سو دی کتو ہن تم
محبت پر نغان ہکو خوش آئی بدل	ہم ہن عاقل بے عاقل سو دی کتو ہن تم

دل قدر کے ہن نام عزیزین پراؤ ظفر عشق اپنے پر کال سے دی کتو ہن تم

روایت میں جلد چارم

اب کان دہن کہ تو دل تیر پاس تم	ستے بھی اگر نہیں کہ بات تیر پاس تم
لیا تم پر بھیجے ہن جو دشمن تھین	بھیج دی ہو دسی غاٹ تیر پاس تم
تیا ہون اجرت میں دل انعام میں قافلہ	لاؤ جو خط اوسکا کیا خیرات تیر پاس تم
بکھینی تو تھکو نوشی کی کیفیت اگر	تو گوارا رکھیں سات تیر پاس تم
غافل اس پاس محبت کا ہون کیا مہربان	دیکھ پاس اوسکے ہوا اولات تیر پاس تم

Handwritten marginal notes in Urdu script, including phrases like "دوستی جو کچھ سوچا دل کتو ہن تم" and "دوستی انو مار دل سو دی کتو ہن تم".

Handwritten text in the top margin, likely a continuation from the previous page or a separate note.

<p>چکریاں ہم اپنا بھرا گئے ہیں تری فرقت میں ڈوب کر ہم پر شرب تو ہم پر قیل جان پنا تصور دو اور ہم چاکر ہیں ادھر تو خدا ہی ہمارا درد و غم یاس الم رنج و تعب و محنت علم سہی ہیں بڑے شکر نہیں کہ گئے آج جو وجود رہا کیا ہے کہ رہے گئے خاک میں ہم چکریاں ہوا رہی</p>	<p>پہرہ پہرہ کہہ دوں نہیں کیا کرتے ہیں ہمارے ہم چکریاں ہوا رہی اس تصور ہی کو ہم بدلنا گئے ہیں وہ ہوا کہ نہیں ہو کہ ہوا کہ نہیں ہم تو سا خدا پنا نہیں کو رہنا گئے ہیں ہم جفا و تکوئی ہر دو فنا گئے ہیں بیٹے گزراں تیرے رہنا گئے ہیں اکابر ہاں نہیں خاک کھنکھاتے ہیں</p>
--	---

اے ظفر میری ان اشکوں کی بارگاہِ ارحم
 مثل خرمیرہ دُورِ ہنس رہا گئے ہیں

<p>لگے ہیں دل پہ سب تلک یا نہیں شکارِ بند میں تیرے سوار توں نانا خدا چلاؤ اور جیسے قتل پر کھو ہیں فلک نے رہد کو طے کیا ہے سالی ابھی وہ ہاتھ لگا کر اٹھ رہا تھا یہ سب کام میں ان کے ہاتھ ابھی وہ ہاتھ لگا کر اٹھ رہا تھا</p>	<p>کیا ہے ٹیک ہمارے مار کے نہیں گمان نصیب کہہ نہیں ٹیک کے نہیں تیرا عمرہ جو کتا رہے نہیں چڑھاؤ رنگ ابر ہمارے نہیں تو میرے نہیں ہستی ہزار کہ نہیں یہ سب کام میں ان کے ہاتھ ابھی وہ ہاتھ لگا کر اٹھ رہا تھا</p>
---	---

Handwritten text in the bottom margin, continuing the narrative or providing commentary.

Extensive handwritten text on the right side of the page, likely a commentary or a separate poem related to the main text.

ساقی مری ہو کر ٹھہریکے مین باؤن ہر وقت کہ زخمی کو مین اب بھائی	اگر چھوٹا ایک سما بیڑی مری مین اگستی پوری تیج کی آب بیڑی مری مین
جیسا کہ دل سے پھر پھر پھر مری وار یو چھوٹے تم کو بیٹے کئے مری سے	رہتا و کمان جلا گیا بیڑی مری مین رہتا و کسویا جیسا بیٹے مری مین
چشتی مری عشق کا ہر کئی نام	آؤ مین ہم خانہ خواب بیڑی مری مین
ہو مری شکر شکر شکر شکر شکر رہتا ہے ظفر مری مری مری مری	ہو مری شکر شکر شکر شکر شکر رہتا ہے ظفر مری مری مری مری
چلے بن چکے دینا مین مکان مری مری حال دیوانو کا ایو پھر مری مری	اگر فلک تو مری مری مری مری مری میں افسانہ مری مری مری مری مری
ہر قدم میرے اندر مری مری مری اشنای کا ہر دسا گیا مری مری	دل کو مری مری مری مری مری میں آئے افسانہ مری مری مری
اس مین مری مری مری مری مری محل عشرت مین مری مری مری مری	چلے آؤ مری مری مری مری مری کسب کو مری مری مری مری مری
محق مری مری مری مری مری جاک مری مری مری مری مری	محق مری مری مری مری مری جاک مری مری مری مری مری
اگر سو ایمان مری مری مری مری کر دیای تھا مری مری مری مری	محق مری مری مری مری مری ہو مری مری مری مری مری

اگر چھوٹا ایک سما بیڑی مری مین
اگستی پوری تیج کی آب بیڑی مری مین
رہتا و کمان جلا گیا بیڑی مری مین
رہتا و کسویا جیسا بیٹے مری مین
آؤ مین ہم خانہ خواب بیڑی مری مین
ہو مری شکر شکر شکر شکر شکر
رہتا ہے ظفر مری مری مری مری
چلے بن چکے دینا مین مکان مری مری
حال دیوانو کا ایو پھر مری مری
ہر قدم میرے اندر مری مری مری
اشنای کا ہر دسا گیا مری مری
اس مین مری مری مری مری مری
محل عشرت مین مری مری مری مری
محق مری مری مری مری مری
جاک مری مری مری مری مری
اگر سو ایمان مری مری مری مری
کر دیای تھا مری مری مری مری
محق مری مری مری مری مری
ہو مری مری مری مری مری
اگر چھوٹا ایک سما بیڑی مری مین
اگستی پوری تیج کی آب بیڑی مری مین
رہتا و کمان جلا گیا بیڑی مری مین
رہتا و کسویا جیسا بیٹے مری مین
آؤ مین ہم خانہ خواب بیڑی مری مین
ہو مری شکر شکر شکر شکر شکر
رہتا ہے ظفر مری مری مری مری
چلے بن چکے دینا مین مکان مری مری
حال دیوانو کا ایو پھر مری مری
ہر قدم میرے اندر مری مری مری
اشنای کا ہر دسا گیا مری مری
اس مین مری مری مری مری مری
محل عشرت مین مری مری مری مری
محق مری مری مری مری مری
جاک مری مری مری مری مری
اگر سو ایمان مری مری مری مری
کر دیای تھا مری مری مری مری
محق مری مری مری مری مری
ہو مری مری مری مری مری

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

کند و میگردانند و سنا تو مدعا اپنا
مفسرین خلف گستاخ کیا نماز شکر مین

گاہ بیگاہ او جہر گزرتے ، مین
 پھر تے ہن خاک اڑاتی ہوی انڈیا
 کیوں نہ قریاں ہوں لانا تری ترنگر
 ویکھو تری بار بار ہن خنداں اگل
 دل پہ چو گزرتی ہو جاو ہنگو معلوم
 دیکھو توجہ کی سب ہنستے ہن کج نہ جان

جنوب چتر کا دم سے دھرتی ترکرتی ہن
 عجم خاک بستر خاک بکرتی ہن
 واہ کیا ہنستے ہن کج نہ جان
 ہنستے ہی گلشن ہستی ہو سفر کرتی ہن
 قاصد شک مری آئے خبر کرتی ہن
 شمع کی طرح سو سو دگر کرتی ہن

اسے خف کہو اور وہی نظر آتا ہے
 ہم نظر اس کے تصور میں جود کرتے ہیں

۱۰ صاحبِ فیوں کے دل کے با صاف فیوں
 کو چر میں زلفت کو نور ہندو کی سر دل کو
 آتا ہر پیش دھیں کس طرح وہ ستمگر
 وہ خوش خلات تیرے قتل کو ہمارے
 شرکان کو تیرے خیر آتے ہیں کالم اپنے
 وعدہ خلات اسے تو وعدہ کہیں فاکر
 کیا کیا تنہا روئے ہر تنگ فانی ہوں

چھنتی ہر سب سے اوستی کیا بر ملا فیون
اوستا نہ مروتی کیا بر ملا فیون
ظلم و ستم کی اپنے کیا بر ملا فیون
جو یان رہی تھا دی کی اپنے کیا بر ملا فیون
یا سینہ جا کیون میں تاروں شکا کیون
اک عمر بوہنیں گزری مولا فیون
لکھیں چھ غزل ہم گزریا فیون

۱۳۲
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد
الطيب الطاهر الذي جاء به نور من نور
الله تعالى وهدى الناس الى صراط مستقيم
فانما هذا كتاب في بيان بعض اسرار
الدين والادب والعلوم التي هي اركان
الدنيا والآخرة

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

عربی و اردو کے لغتوں کو جو ان کی زبانوں میں لکھا ہوا ہے اس سے مراد ہے کہ یہ لغتیں عربی و اردو کے لغتوں کو جو ان کی زبانوں میں لکھا ہوا ہے اس سے مراد ہے کہ یہ لغتیں

[illegible]

پیشہ سبک دہی تیری اظہر کرمین

اگر تیرے دامن کا بیجاں لطف ہو کر جان میں
عینِ بدوین مگر سینہ دل میں
بھول کے جوہن داغ بدل گشت میں
شاکہ کر دی کہیں آتش جلا کر جلدی
کہ ہر طرف سے آتش ہو رہا ہے
دلت ہر طرف سے آتش ہو رہا ہے

مگر میں کیا گھی کے چراغ اور کو قطرِ حیات ہیں

گماشتہ عشق میں دیکھا کمال ہیں تو اپنی
 بزرگ شمع کو گرتے ہوئے دیکھ کر عقل آفریدی
 کسی کی عقل پر کرتے نہیں جیسا کہ
 کہو میں جید لکن بیچ پورا صید کا ہے
 یہ رہے عشق کا دم حضرت دل کیو کہو تو مرن
 حجاب جلوہ دیدار جانان ہو خودی اپنی
 زمین سہل میں نہیں کسی کچھ کو لکھ کر

6

کسان ہیں اور نہیں وہ جو پہلے محسن مانتے محبت کی
 طعنے سے کیا نہایت غرق ہیں عجب اور ہیں

ہن کیاں ہمارے سیرجن کے دن
 تشبیہ دون اگر رخ روشن ہو تیروین
 کنتی دل سے اوس گل ہزار کی ہزار
 خورشید رویار سے کرتا ہے سرکشی
 نگاہ ماریات رشکے بازی و زلفت کی
 جب شرم و نشاط کا موسم گذر گیا
 کرتے بسرین ہرین اوس تن کے دن
 پھر جائیں آفتاب سپر کن کردن
 کیا دیکھتا ہے ہن ایسی دیوانہ کن دن
 کیا لگ گئے ہن شعلہ کو شمع لگن پر دن
 پھر بھی تو نور تیرے اوس تین کے دن
 تو کیا گذر نہ جائیے رنج و محن کے دن

نہ چھوڑو جو تم سے کہیں کچھ وہ اسے ظفر
بولو نہ تم کہ اس کے ہین بیاہیں کے دن

غزل دیگر

ہندم جانی بجز غم و دوسرا کوئی مین
 نالہ دہ رسا اپنے ہیں بھگن گام کے
 اور بھی یون تو حسین ہیں نام کوئی ہی
 اترنگہ پار تو دور آفت جان غنیمت
 رہن و الونکا عدم کہ حال کس سے ہو چھوڑ
 آتشا ہیں جتن ہیں اپنی غم کے آتشا

اور دوسرا دہ سو دہ سو دہ سو کوئی مین
 جب پہونجا تا بگوش دلہا کوئی مین
 پر مری نظرون میں تجسا لقا کوئی مین
 پھیر سکتا تجکوا میر قضا کوئی مین
 اس طرف کو آجندک ان سے پھر کوئی مین
 خوب دیکھا ہے اپنا آشا کوئی مین

۱۶۶

<p>کمان ہیں ادھین وہ جو پہلے تھیں مائیں محبت کی طقس سر کا نہایت نرق ہیں ہم چاہتے ہیں اپنی</p>	
<p>ہیں کیا ان سارے وہ سیرتوں کے دن نشیہ دون اگر رخ روشن ہو تیرے دین کتنی چو دل کو اس گل بھاری کی سبار خورشید رو یار سے کرتا ہر سرکشی لگتے جا رہا تھکے لڑی و لڑتے کی جب شہر خدا نشا کا موسم گذر گیا</p>	<p>کرتے بس میں ہجر میں اوس تن کے دن پھر جا میں آفتاب سپر کمین کو دن کیا دیکھتا ہوں میں ایسی دیوانہ کے دن کیا لگ گویا میں شعلہ کو شمع لگن کو دن پھر بھی تو نور میں ہے اوس تھیں کے دن تو کیا گذرے جائیگی رنج و محن کے دن</p>
<p>ترچھو جو ہو کے تم سے کہیں کچھ وہ اسے طفر بولو نہ تم کہ اوس کے ہیں یا کہیں کے دن</p>	
<p>غزل دیگر</p>	
<p>ہندم جانی بجز غم و دوسرا کوئی نہیں نالہ و آہ رسا اپنے ہیں پھر کس کام کے اور بھی یوں تو حسین ہیں لاکھوں ہی اگر نگاہ پار تو دور آفت جان بھرنے رہنم و الونکا عدم کو حال کس کو بوجھو آتشا میں جتنے ہیں اپنی غرض کے آتشا</p>	<p>اور دوسرا آہ سودا گن سودا کوئی نہیں جب پہونچتا تا بگوش دلر با کوئی نہیں پر مری نظروں میں تجسا لہ کوئی نہیں پھر سکتا تھا کجا و تیر قضا کوئی نہیں اسطرت کو آجندگ انہ پھر کوئی نہیں خوب لکھا ہوا اپنا آتشا کوئی نہیں</p>

گروہش و دھوکو تیر و نہیں ایک عاقبام
 کہے ہیں اس کے ہاتھ قلم اس خطا یہ وہ
 آنکھیں جو یوں جو مراد تو تم مجھ کو دیکھو
 بھگوان دے اسے آپ کے میری نظر میں
 لکھتے ہیں خود و گھر میں من پھر قاصداً ظفر
 سے جو اپنے نام مراد و بہر میں ہیں
 ردیف و اول
 ہمارے دیکھ کے دریا دل کا چرچا
 ہمیں تو انکھیں کھلی ہیں پرش ابرو
 خیال زلت تباہ آؤں چہرہ ہوا
 غلی میں بہنو دانی آؤں تم یک
 جلن سے آتش الفت کی دیکھ تم ہم
 بجا و مطر لو اس وقت تار بارش کے
 پتنگ و اڑتے روئے کے الفت پر
 وہ اڑے کے آؤں تم چنگ ایک چرچا
 مہرے شرماء تم ختم حیا کو کھولو
 پانیوں منہری یہ چہرہ ہم آن
 مار دیکھی سر سرہ یہ کافر دل کو
 مثل گل شوق سے آئے تباہ کو کھولو
 خون دل پہ تباہی چلے خاک کو کھولو
 جان من رخ بہ نہ تم زلف و نا کو کھولو

کیا خدا کر وہ ملاو گیا بت خانہ خراب	سر کو گھراتے جو اس کے در دیوار جو
اسے ظفر اس سے بھلا کیا ہر لگانا دلکا	جو کہ واقعت نہ کبھی عشق کے آثار سے ہو
گر قتل کا ہو غم تو تمشیر دکھا دو	یا آ کے تم اپنی بھینے تصدیق دکھا دو
تاہر شہر ہو یا شہر نظارہ بندن	تم ہکو اگر نہ نفی گر گمراہ دکھا دو
چتر گلین آگھیں میں حشر	نکاب بھکو دریا کی زنجیر دکھا دو
یاں نکشش دل تھیں لائی ہون چھین	سے بھسا کوئی صاف تاثیر دکھا دو
اپنی ہی پر یہ آہ کہ ہو پچی ہو فلک نک	ور نہ کوئی ایسا تو ہن تیر دکھا دو
تم قح بکث ہر فر ہو کون کس کی کیا جا	ہر آج قضا کس کی گلو گیر دکھا دو
تہیز ل توفانی سے ظفر دیکھیں تو اس دم	
اک اور غزل کر ہن تھیر دکھا دو	
شعلہ جو سوز دل سے گلو گیر آہ ہو	پیکان منظر عیان وہ سر تر آہ ہو
سپیل سر شک چشم وہ ہزار ہر گر	جون سر داب جو بیان تو قیر آہ ہو
دکھلاؤں میں جو سوز عشق و گلو بر بھی	ہیران و بچہ عالم تنو میر آہ ہو
کلب جلی تو شمع جگر سوز سے بنا	مانی جو کھینچی سری تصویر آہ ہو
مالان میں ایک عمر سے ہم سے ظفر	
کب اس کے دل میں دیکھئے تاثیر آہ ہو	

کلیں جو سوز دل سے گلو گیر آہ ہو
سپیل سر شک چشم وہ ہزار ہر گر
دکھلاؤں میں جو سوز عشق و گلو بر بھی
کلب جلی تو شمع جگر سوز سے بنا
مالان میں ایک عمر سے ہم سے ظفر
کب اس کے دل میں دیکھئے تاثیر آہ ہو

سر کو گھراتے جو اس کے در دیوار جو
اسے ظفر اس سے بھلا کیا ہر لگانا دلکا
جو کہ واقعت نہ کبھی عشق کے آثار سے ہو
یا آ کے تم اپنی بھینے تصدیق دکھا دو
تم ہکو اگر نہ نفی گر گمراہ دکھا دو
نکاب بھکو دریا کی زنجیر دکھا دو
سے بھسا کوئی صاف تاثیر دکھا دو
ور نہ کوئی ایسا تو ہن تیر دکھا دو
ہر آج قضا کس کی گلو گیر دکھا دو

تہیز ل توفانی سے ظفر دیکھیں تو اس دم
اک اور غزل کر ہن تھیر دکھا دو

شعلہ جو سوز دل سے گلو گیر آہ ہو
سپیل سر شک چشم وہ ہزار ہر گر
دکھلاؤں میں جو سوز عشق و گلو بر بھی
کلب جلی تو شمع جگر سوز سے بنا

مالان میں ایک عمر سے ہم سے ظفر
کب اس کے دل میں دیکھئے تاثیر آہ ہو

کلیں جو سوز دل سے گلو گیر آہ ہو
سپیل سر شک چشم وہ ہزار ہر گر
دکھلاؤں میں جو سوز عشق و گلو بر بھی
کلب جلی تو شمع جگر سوز سے بنا
مالان میں ایک عمر سے ہم سے ظفر
کب اس کے دل میں دیکھئے تاثیر آہ ہو

فد جاکہ کہ دین بزم توں سے ہم تارم
 غنیمت میں تھاری ہم بیکان
 فدا کیوں کہ دین بزم توں سے ہم تارم
 غنیمت میں تھاری ہم بیکان
 فدا کیوں کہ دین بزم توں سے ہم تارم
 غنیمت میں تھاری ہم بیکان

خدا کی واسطے ای ہمد سونہ بونو ہم	پیام لایا یہ کیا نامہ ہر وہاں سنو
تھمارو عشق ذر سو کیا جانیں ہمیں	ہمارا ذکر نہ تم کیونکر اک جہان سنو
سنو تم اپنی جوتج نگاہ کے اوصان	تو میری زخم جگر کے لب دہان سنو

طفہ وہ لوسہ تو کیا دیگا ہر کوئی دشنام	جو تکو سننا ہوا دس شوخ دلتان سنو
---------------------------------------	----------------------------------

کستاری کون تیرے کہ خبر بہ گفت نہ ہو	برحق ہن جان نہا محبت تافت نہو
خاطر نشان نہ دل کی تپو دل فکں کھی	جیتیک کہ تیرو تیرنگہ کا ہر ت نہ ہو
آئی ہر سینہ کبری عاشق کی تو خدا	مصل بین ادھی اگر نہیں آوارہ دوت نہو
جب تک کہ خوب عشق میں عاشق نہو	چاہی وہ یہ کہ ہو چھ غر و شرف نہ ہو
بہتر ہن دیکھ اس مری جیت ترائیک	مازان در خوش آب یہ تو ای صدق نہو

اگر ہو دل میں محبت کا چراغ اچھا ہو	کھیں نہ سیر ہو جی می کشون کا آسانی
کہ جب تک نہ لبالب ایلاخ اچھا ہو	ہجوم داغ سے ہر سوز دل کو نہ منظور
کہ ایک سنے میں تیار رہاں اچھا ہو	عز کو محسوس ہو کس طرح نطق میں ترجیح
اگر یہ جب ہو کہ طوطی کو لاغ اچھا ہو	دل اس کی زلف کو کوچ میں گم ہو

اگر ہو دل میں محبت کا چراغ اچھا ہو	کھیں نہ سیر ہو جی می کشون کا آسانی
کہ جب تک نہ لبالب ایلاخ اچھا ہو	ہجوم داغ سے ہر سوز دل کو نہ منظور
کہ ایک سنے میں تیار رہاں اچھا ہو	عز کو محسوس ہو کس طرح نطق میں ترجیح
اگر یہ جب ہو کہ طوطی کو لاغ اچھا ہو	دل اس کی زلف کو کوچ میں گم ہو

فد جاکہ کہ دین بزم توں سے ہم تارم
 غنیمت میں تھاری ہم بیکان
 فدا کیوں کہ دین بزم توں سے ہم تارم
 غنیمت میں تھاری ہم بیکان
 فدا کیوں کہ دین بزم توں سے ہم تارم
 غنیمت میں تھاری ہم بیکان

ہر تانگین کی طرح سے ہے نامور وہی
 اگر لیتا دل یہ نقش جو یہ نیک بات کو
 دیوان طغی کا دیکھ کے کاتب ہن کہہ رہے
 لکھیں کہاں تلب تر سے ہم کلیات کو
 پیر عادی گزہ جو ہر غرت تو قیر آہن
 گلے میں پہنچ رہا ہے زنجیر کو وہ بری آہن
 یہ ہن اوس منہ کی دیکھ کر تصویر کاغذ پر
 دن پر سور سیدہ میں ہے ہر وہ انکار
 گرا بنا رہا ہے صحت کیسے ہو کر ناپا
 محل میں گرا ہوا تھا تو قالب خیال
 عجب کیا فیض صاحب دل سے پوری ہے
 بیل دتا ہی پاس ہی طغی تا تر آہن
 کیا دیکھ کوئی اوس رخ و خن کی نگاہ
 بوز عرق کی بار کے خوشی ہو داغ
 سودا گری میں تیری نقونے انوری
 ہے سوتل ہر ایک یون تر جھین
 بنے دیا وہ مہر کہ عشق میں جواب
 لہو ہن بادہ نوش شر میں شفق شبن
 جیسے دیکھنے کے ہوتا ہے آفتاب کو
 ہم سو گھٹے نہیں کبھی عطیہ کو
 دیوانہ کر دیا دل خانہ خراب
 تھ بھی مینن گار وہ جام شراب کو
 سبب لا جواب ہے گویا سنگ چولپ کو
 شیشہ میں آسمان کے چہرے ٹھکانے

<p>مجلس اول در بیان احوال و حال</p>	
<p>مجلس دوم در بیان احوال و حال</p>	<p>مجلس سوم در بیان احوال و حال</p>
<p>مجلس چهارم در بیان احوال و حال</p>	<p>مجلس پنجم در بیان احوال و حال</p>
<p>مجلس ششم در بیان احوال و حال</p>	
<p>مجلس هفتم در بیان احوال و حال</p>	<p>مجلس هشتم در بیان احوال و حال</p>
<p>مجلس نهم در بیان احوال و حال</p>	
<p>مجلس دهم در بیان احوال و حال</p>	

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory section, written in a cursive script.

Handwritten text in the top-left cell of the main table.	Handwritten text in the top-right cell of the main table.
--	---

Handwritten text spanning across the middle row of the main table.	
--	--

Handwritten text in the bottom-left cell of the main table.	Handwritten text in the bottom-right cell of the main table.
---	--

Handwritten text in the bottom-left cell of the main table.	Handwritten text in the bottom-right cell of the main table.
---	--

Extensive handwritten text on the right side of the page, continuing the narrative or providing commentary.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a conclusion or a separate section.

[illegible]

کونسی ملاپ کا رستہ قسم نکال کر لکھ
 پر اپنا صدقہ باہر قدم نکال کر لکھ
 کونسی کو نسخہ آزار قسم نکال کر لکھ

روایت ہای ہوز جلیہ
 و نسخہ ہاے دہر و ہر

کونسی ملاپ کا رستہ قسم نکال کر لکھ
 پر اپنا صدقہ باہر قدم نکال کر لکھ
 کونسی کو نسخہ آزار قسم نکال کر لکھ

پھر وہ دلبر نو خطا ظفر خوشی سے خط
 کچھ ایسی تونی طرز رسم نکال کر لکھ

اس کے کھلنے کی طرح
 تیسرے نمبر اگر سہوہ خطا ہے
 نقش بر آب ہستی کی نہیں بچہ پیدا
 دل پر گزرم نہ کوئی تو کیا ہو معلوم
 کیا کریت جائیں اگر آب نہ ہم نازک پاس
 سے دھس دھس گناہیں میں
 قطر خون جگر پر مرے آب خوش
 اویکا ندرت تھا تیرنگہ کو دل میں

ہے یہ اسوہ قسم و بیخ مجموعہ عبارت
 نہیں سینہ میں ظفر دم کے سہا کی جگہ

یہ حال ہے کہ اچھل پھل چار چار ہاتھ
 بن جانوں آگیا مری ملک تار تار

جہاں کے لکے لکے لکے لکے
 تو سوا اسکو کہیں گے کوئی جگہ
 ای حباب سپہ کمان گھر کے بنائی جگہ
 کہ یہی ناوک جانانک نشاڑ کی جگہ
 گھر میں جلی ہو سوا کے سہا کی جگہ
 جانشادی پر نہیں ایک سہا کی جگہ
 وہی پانی کی جگہ وہی دہی دہی جگہ
 کہ نہیں اور کوئی اوکھ کاڑی جگہ

روایت ہای ہوز جلیہ
 و نسخہ ہاے دہر و ہر

[Faint handwritten Urdu text at the bottom of the page]

یہ کلمہ کس سے بحسن و قیامت نطق

که جس کی ہو ترا مشہور نام بیوہ
بیوہ خیال بہن صبح و شام بیوہ
ہوای خلق کا گیرن از دھام بیوہ
بغیر بادہ ہی سیستان و جام بیوہ
ہے ایک لائے کی خوشخرام بیوہ
کا عین نہ کچھ غلام بیوہ
ہمارے عشق میں آؤں کام بیوہ

نیکو پر ایک کردہ کلام یہود
 نصیب ہو گا نہ گزردہ ہو سترخ
 ہر شید مجت کی نفس پر قاتل
 ہوا شک خون ہو بیفائدہ ہو دیرو
 ہر حرام کے آگے عزت نہ ہو
 ہر دل میں اس دریا ہو
 نہیں دین میں ہر شے کی
 نیکو گریہ ہر آہ و نالہ

جو ذکر کیجئے گھڑے ظرف کو ذکر خدا
نظر کے ہر راہزن تمام میں ۳۳

کہ اگر کسی باغچہ سے دو لہا ترقاق سے
ہوا نصیب کبھی اتفاق سے پیشہ
لے کر کام سے کیا اشتیاق سے پیشہ
بھر آواز دینے پر اتفاق سے پیشہ
نوا آ کر نرم مینا کے طرراق سے پیشہ

فے میں گئے اتارنا تھا ملاں کشیشہ
 جہن تو جام ہی پر پڑا تا رہا ساقی
 بہت نون میں چھوٹی ہوئی مصل
 نہ کہ فلک سے طلب شربتِ محبت کی
 اگر اشارہ ہو چھ چشم مست ساتی کا

[illegible]

[illegible]

ایک سخت یاد تیرہ پانچ بھولتی نہیں ہے
 لے لے چکیاں دل روتا ہو شکل مینا
 جسکی نظریں گردش جام شراب کی ہو
 مست خیر کر سنا تو تاناؤں میں مجھ کو

جلد اگر مجھ کو تجھ میں اترے تو باقی
 ہو جام کو کر انکو جام شراب باقی
 دوران کے سہل جاؤ اقلہ باقی
 لگتا ہو تار پائش تار با با با باقی

مے کے نشہ میں کھمبودر اک غزل غزل

کیونہ فی کشتی کو ہر دم کج حجاب ساتی
 باجم گل میں بھر کر صبا ناپ ساتی
 ہنس ابر میں خوش آدھی کینہ نگارہ شیریں
 دل چشتہ ترکان پہ تین
 ابرو کا تیرے جلوہ دکھیا ہی شاید آو
 سنبل ہو گیا پریشان ہو دیکھ نہ لفتی
 ساغر کشتی ہزاریست پوچھو تو کج خبرینا
 جوز لفت رخ کو تیرے دکھیں کج خبری
 اس پر اس میں ایسے دل کو گھسانہ میرے
 کج خبرین ٹیک ہا ہا پتھر ہو کر سنشہ
 ساغر کشتی ظہر میں اتریں گے دن کیا

این کمان کرمین اودم که از آب حباب
 این بانوین های که از آب حباب
 این کمان کرمین اودم که از آب حباب
 این بانوین های که از آب حباب

باز خطا از سیر می بر بهاری
دل میں بعد از مرگ کچھ گرتواری
خاکساری خاک کی گز خاکساری
اور کوئی دم کی چو یان تم ہوئی
اختیار رانیا گیا اختیاری
وہ قدم چو سو قدم بر میر گاری
آہ دل میں آرزوی زخم کاری
اب فقط جو ایک غم کی غمگاری

ہم کو خطہ تھا کہ لوگوں میں چار چار
مگر وہ مگر وہ جو کہ اسیا گیا سب شکار
آہ دل میں خاک میں چو خاک کوئی
آؤ گز آتا کیون گن گن کر کھو قدم
ہو گیا جس وقت کہ آؤ دل بر سو کوئی
جب قدم آؤں گا کہ میر کی گاری
کھینچے ہی تھج او کہ دم ہوا انیا ہوا
اور وہ تھج ر ساری کر کے غمگاری

شکوہ عیاری کا ماروں بجای اے ظفر
اس تو بانی میں ہی رہے سہی باری

یہ حقیق الہر کا دیکھو خبر پانی میں
گنبد نیلی تیرنگ نیلو فر پانی میں
ہے خوشی میں گلاب تو صبور پانی میں
چاہتا ہا تھا ہی اپنا گھر پانی میں
عمل تھج میں چھپا جا کر گھر پانی میں
وہ او دھر آتش میں آؤ تیر پانی میں
کہہ بھی شکوہ میرے یا کر پانی میں

شاخ مرگان میری کب شکوہ پانی میں
چو گریز میری کھینچا میاں کب پانی میں
بحر و بر خالی ہین گردش زدوں دیکھو
آتش دل سے تو را میر سنہ را سنہ
دیکھو تیر لب و زبان کو ماری شرم
میری آہ دھشک سے حرج و مرج کا
عشق میں اس شکل سے اسد و پانی میں

باز خطا از سیر می بر بهاری
دل میں بعد از مرگ کچھ گرتواری
خاکساری خاک کی گز خاکساری
اور کوئی دم کی چو یان تم ہوئی
اختیار رانیا گیا اختیاری
وہ قدم چو سو قدم بر میر گاری
آہ دل میں آرزوی زخم کاری
اب فقط جو ایک غم کی غمگاری
شکوہ عیاری کا ماروں بجای اے ظفر
اس تو بانی میں ہی رہے سہی باری
یہ حقیق الہر کا دیکھو خبر پانی میں
گنبد نیلی تیرنگ نیلو فر پانی میں
ہے خوشی میں گلاب تو صبور پانی میں
چاہتا ہا تھا ہی اپنا گھر پانی میں
عمل تھج میں چھپا جا کر گھر پانی میں
وہ او دھر آتش میں آؤ تیر پانی میں
کہہ بھی شکوہ میرے یا کر پانی میں
شاخ مرگان میری کب شکوہ پانی میں
چو گریز میری کھینچا میاں کب پانی میں
بحر و بر خالی ہین گردش زدوں دیکھو
آتش دل سے تو را میر سنہ را سنہ
دیکھو تیر لب و زبان کو ماری شرم
میری آہ دھشک سے حرج و مرج کا
عشق میں اس شکل سے اسد و پانی میں

کیا جانے پڑی نہ درخشاں عدم کی ہو کج فہم
 بے لای جاننا ہو بسلاسل پونہ کی
 دل کی ہو دیو عشق میں ہو بدلیں کی
 تیری آنکھیں لڑیں ہر گھٹن کی
 اندول کر ظلم کے ال سلاخی
 ال سلاخی کی

کرتی و تازہ و نغمہ بیارگوش فلک | لاتی و ہمہ روزہ چکرتے نیے

ایک دل تراویسکو دیجی کس کس کو انم طفس
آئے انظر من سبک و ن دلے نئے نئے

مہاسہ کب خط رسا رہ دہر کے پتھر ہو
 تصور کسی شرکان کا بھی سو نہ نیند
 طلب تہی آبِ خضر آہِ قاتل ہی
 جانا خانِ عارف کے تل آد کا دل
 ہر سو ہے تل کی دیوانہ طرح کے
 مری آواز زہر نامِ ستارے پھر دیا
 قلق ہو دمدم گردن کے مدیعت کی
 خیالِ پاش بری بری و نیند آرتی ہو

مطلق شہر میں یگانہ دل سے کیا چالاکیاں ہستی
کہ دست کو کہیں تو وہ گیا پھر کے نیچے سے

<p>کے ابرو کی مری تصویر آنکھوں میں بھری اوس ہری رخسار کو بھری لہو تو غریب خواب میں دیکھا گیا میں صحر خیز رات بھر بے چہ آیا وہ شکار فلکں کہ نکو کتورام</p>	<p>بیل مرمر کی جگہ نشتر آنکھوں میں بھری دیشیوں کی صورت زخیر آنکھوں میں بھری او کو گھڑی جو مری تعمیر آنکھوں میں بھری تیلی آنکھوں کی تری خیمہ آنکھوں میں بھری</p>
--	--

[illegible]

[illegible]

لے دے اسے شکر ہے اور خون پھینک دے
 ہوا دل کو جگہ گنگا پر منہ دے کی طرف کان
 اگر دیکھنا اور سنا اور سمجھنا سچی کر
 ہو میری محبت سب پر مہر لیکن دل
 کنارے گور کے جب عشق میں پھر تو یہ جان
 دل انسان کو نہ کہ سنہ آری محبت پر

اور یہاں غلامانہ اور بی جا
کلمہ اوس کی غلامانہ اور بی جا
دیندہ جیب

مست بین کمال ایسا ظفر ہو گیا لیکن
کون کون کون کون کون کون کون کون

سلاوی بی بی سحر بی بی
 خود و ملک و دیو بی بی افش بی جان
 پوست بی بی بی بی بی بی بی
 پر و بی بی بی بی بی بی بی
 کیا حسن بی بی بی بی بی بی بی
 منور بی بی بی بی بی بی بی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

خدا میں شہو میں و طفر ہل میں وہ رنگ	
و شہو ہی میں ہی با شہو ہی ہے	
بلور جب ہے و کما یا راجی شہو	کہ خدای نظر آتا میں جانا ہی

Handwritten text in Urdu script, likely a signature or note, located at the bottom of the page.

[illegible]

[illegible]

میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
تو نے میری طرف سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
تو نے میری طرف سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے

ہم کو کیا کام ہو تم کو کون شکایت دے
پھر تے کب عند فاسے میں محبت دے
چھوڑے دے دختر ز کوہ میں کوئی مشوا
اک نگہ پر دل جان دنوں کچھ دیر میں
محبت میں نہ لانی کہوں میں کیا بستی
شعور و پرواہ نہ تھا کچھ سو کو نہ ہم میں
ماشوق کو نہیں کچھ کا فردیدار سو کام
یہ شمشیر ستم رکھ ہی دیا سہرا پنا
محاسنات میں جو دیکھا نہیں سکے
و محبت ملک سلیمان کو سمجھ گیا میں

اس ستم پر تو ظفر دیتے ہو تم دم اوپر
کیا ستم ہو جو وہ ہوں مرد مروت دے

دیر کیوں کر رہے تھے وہ شکاری دے
میں جو محفل میں تری جاؤں گلابی دے
تین معلوم ہو چکا جا میں کیا کیا
کچھ دوسرے کے رگتے ہیں میں شمس فر

میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
تو نے میری طرف سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
تو نے میری طرف سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے

کچھ کہیں نہ کہیں کی محبت دے
سہرہ پنا کرین بلبل کے نصیب دے
حذر اس قاصدہ کو کر دہن حرمت دے
یہ عرو عاشق ہیں دل و محبت دے
پوچھو کیا تو جو میں بازار محبت دے
دل میں ہیں کہا ہوں راست دے
منزل پر وہاں بے جا دہن غیرت دے
اونسو ملتے ہیں جو میں عشق کے ملت دے
ہم بھی ہیں عاشق نہیں کیا تیر و جرات دے
کہ سہا و کہیں میں پائیں شہریت دے
ساتھ کچھ قناعت کو قناعت دے

میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
تو نے میری طرف سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
تو نے میری طرف سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے

میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
تو نے میری طرف سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے
تو نے میری طرف سے کہا کہ میں نے تجھے پہچان لیا ہے

۱۴۱
 ازین سال که ان کی پیدائش ہوئی
 ان کی والدین نے ان کو ایک
 نام رکھا جس کا مطلب ہے
 "میرا دل"۔ ان کی والدین
 نے ان کو ایک ایسا نام
 رکھا جس کا مطلب ہے
 "میرا دل"۔ ان کی والدین
 نے ان کو ایک ایسا نام
 رکھا جس کا مطلب ہے
 "میرا دل"۔

[illegible]

پیر و خال ہو اور کسی سوز غم کی
 اندر ہی جو حسن کی بیون کی جو اس
 دعوہ زمین کمان میں آجیو کی جو
 اندر ہی لاغری کی جو بہر زمشبان
 بیت پرستون کے طرف سے کے اور
 ان تین میں سوا بھیدنا کون سے
 میں ہونگا کہ کیجا کون سے
 شکر کے لگانا کون سے
 کے لگانا کون سے

<p>اگل سنین جام پر ساقی یہ کسی میکش کا رات دن رہتا ہے جو آفسوں کے درمیں سرسارمان قیامت میں ہے کرکڑی کوئی تلخی کہ تھراں پر جو ہے دیکھو یہ زمین آتش لہے سے جگمگ رہتی ہے</p>	<p>خیر گشتی کہ اسکو گلابی ہے ہر مردم دیدہ ہے یا مردم آبی ہے ہر سہری لایا جو سو فی کی رکابی ہے ہر خال گلابی کے سر پر کتابی ہے ہر ہر اس سنین کی کان گلابی ہے ہر</p>
---	---

وہ جو چارے میں شتاب اتنی ثانی بہاری

اگر سو دامن تو اس شمعِ نعلیٰ مسلسل کا
 آگ کو دھو کر اگر گئے تیرا دل صاف ہو گیا
 آگ کا نکلے طبع ہو جا کہ تھا دھوکہ مڑو نہ
 جو یہ دشمنوں کے دوستی ادنیٰ ہو جاتی
 نہ کہتی گر کی وہ تیغ ابرو قتل بین میرے
 مری قسمت ہوئی گر تیری قبری جانب
 اگر سو دامن تو اس شمعِ نعلیٰ مسلسل کا
 آگ کو دھو کر اگر گئے تیرا دل صاف ہو گیا
 آگ کا نکلے طبع ہو جا کہ تھا دھوکہ مڑو نہ
 جو یہ دشمنوں کے دوستی ادنیٰ ہو جاتی
 نہ کہتی گر کی وہ تیغ ابرو قتل بین میرے
 مری قسمت ہوئی گر تیری قبری جانب

نفسِ رواستے جو ہم دل کھول کر اک بار غمِ گل میں
زیارت کے لیے باران کی حاجت کیلئے سہی

[illegible]

تری بیار تم کا حال یہ ہے مالتوانی تو
 اوشیا یا چاہتے ہو تم حیا کا آئینہ تو نہیں
 عد و سنہ تو چڑھ رہی لیکن اکثر بات چیت
 چھٹا یا ستر نہیں چوخی تیری نہ تیرا بیٹا
 نہیں ہو اس چمن میں گر بندھی تھہریسی

نہیں کر سکتا دست پر کر کے سوا دینی تو
 چو یا بندھی ہے چلیں ہو لیکن چوخی تو
 ہو وہ ادوخی تو چوخی دادرخ تو ادوخی تو
 کسب و کاری گردن اوچھو ادوخی تو چوخی تو
 کہ ہوتی بڑھ کر کیوں شمع شمع تو ادوخی تو

بنائی اندرون اوسن ظفر تیغی سونخی کی

بال زلفوں کو چوہ منہ پر کھیر آئیے
 تو جدھر جائیگا ہم بھی ساتھ تیرے آئیے
 ہم سب کچھ کے جسم کو ڈیر آئیے
 وہ تو ہے کہ کو تو ہم سویر آئیے
 ذہن میں حیر آئیے نہ میر آئیے
 کیا خبر تھی کہ وہ ایسے لیر آئیے

۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰

طرین میجو کھوری کا خضر دیو نہیں
 پاؤں اپنی پاؤں دیو ام سے چھیلانے

[illegible][illegible]

[illegible]

خدا جانے ظفر ملک عدم کے رہنما والوں کی
فراہمی سے گزرتی ہے کہ تنہا سے گزرتی ہے

بجای گلرخان و بچھو گلستان نمی جو
کیا شکوه نه بیناوس صغیر و در کج
هم اوس سید کے ہیں کہ جو زبان آئین
ان ملک و کاسی و کاسی ملک گوهر
بجای لانا همیشه دل سے احسان نمی جو
کہ نہان صغیر و در راز نہان آئین
بجای لانا همیشه دل سے احسان نمی جو
کہ نہان صغیر و در راز نہان آئین

نطفہ حمد الی وہ ہو شایان الی ہو

نہ پوچھو کیا تہاں دنا کا کا خانہ ہو
 جلا ہوئی درخشاں سر بیان آئینہ بود
 قریبوں میں کہیں نیا کو تو اونی آجا
 سنیں ہتی ہریشہ ایک سی گنتے لکھی
 امید لطف کیا کہ تہاں ہو دوسرے دن
 سچا تو عمر قاتل ہو کوئی گیزہ جان بچی
 صفائی دیکھو ہوں آئینہ زویدک دیدی

کجایک پنهان درم آید و او کلامی
 بگوید که این کلامی بانی
 پنهان ده و هر یک از این
 دل و تنی که در این

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse.

<p>کشتہ ہوں دس کی چشم کا میں ہیری رو کوئی بھی ہدم اپنا بجز نالہ اتفاق کھینچا ہر جگہ شہر سے آخر کو سو ہو غریبوں کے سامنے اتفاق کے نو</p>	<p>ہو وہ چراغ حاکم چشم غزال کے آپا نہ کام وقت پہنچ و کلال کے بوش ہوں اپنے ہاتھ گریبان میں لگے کیا ہوں جو ہوں ذرا نہ سہجیال کے</p>
---	---

جو دن کو وہ صبح ہے سوا اسکے اسے نظر
قال نہ استخارہ کے ہم ہن تنفال کے

<p>دو شئی کی کہ میں نے کی باغ میں ہو بنا کر چشم بھونک اشک نون شاید شہر ہو گدل روشن میں محبت بد کا کچھ پڑا گل رخسار سے عرق کے ہوا سنیں جو کہ رنگ گل گلستان سے سایہ دلین کے کوئی شمع گل حجام</p>	<p>ساقی اور ہی ہانپے دماغ میں ہو مباہو کی جو دامن رانغ میں ہو نور کو رو و تیل کی جانو چراغ میں ہو کھلا سی سی جو ساقی رانغ میں ہو وہی تھی کے مباہو رانغ میں ہو رنگ گل سرور و گل دماغ میں ہو</p>
--	--

وہ خاکسار ہوں میں بھی کہ عطر گل می طرح
مک رہی مری گنج فراغ میں ہو ہے

<p>محبت بنا اتفاق پر ہر جان اتفاق کو دیکھنا چکھو ہم یونہیں محروم ہی چلو چچا ہر کب سا ہوا اوس زلف کا</p>	<p>کچھ اتفاق پر تو کہیں اتفاق کے آؤ تھے تیری وہ لکڑی اشتیاق سے تیرا ہی بھی اگر کوئی لاکے عراق کے</p>
---	--

Vertical handwritten text on the left margin, likely commentary or additional verses.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or concluding verse.

تر و برین کی ہن زردی کو تک دس
 نشان نظر نہیں آتا کہین محبت کا
 کہین دل ہو گیا تیرا نام تیرا دیکھ
 بے لال آئی تھی یہاں لالہ لالہ نے

جو گڑا دیکھی ہو پہلے دھاتی سو گھڑی
 یہ سب لہجہ ہے گھیا کا نام و گھڑی
 تیرا ہی دیکھ کر اگل ناخدا ہو گیا
 لہجہ سے اگل گدا اجات سو گھڑی

دھکا دھکا سے نہ لہجہ تھا نام و گھڑی
 سب اپنی بات لہجہ اگل بات سے گھڑی

عجز نہ چاہو کہ موسیٰ نلک ہے
 لہجہ کا وہ کون انجن اگل لہجہ ہے
 لہجہ کا وہ کون انجن اگل لہجہ ہے
 لہجہ کا وہ کون انجن اگل لہجہ ہے

کنتی جو لہجہ لہجہ ہے
 لہجہ کا وہ کون انجن اگل لہجہ ہے

زلف و تیرے آئینہ میں یہ لہجہ ہے
 تیرے مرقع عشق کا ایسے شیر
 لہجہ ہی جب کہ دل کا لہجہ ہے

دور یا یہ لہجہ لہجہ ہے
 یہ حال لہجہ ہے جو کہیں لہجہ ہے
 لہجہ ہی کسی لہجہ لہجہ ہے

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a stylized calligraphic script.

<p>آنکھیں نہ کھول کر دیکھو میں نے اس کو دیکھا ہے</p>	<p>کچھ دین میں بھی ملے گی سودھے نول بھی ہو جائے</p>
<p>جہیز تو بہن ہاں ہے بات ادا کی نہیں دل کی</p>	<p>جہیز تو بہن ہاں ہے بات ادا کی نہیں دل کی</p>
<p>یہ رخصتیاں سر پہ ڈھونڈو ہم یہی سنت ہیں آخر مرنے کو وہ رستہ روکا گیا ہے ساتھ اوس کو روکے ہم چلے ہم تو کیسا اپنا خلی کر چلے کیا عجب تلوار و ان اکثر چلے مگر نہ اوج ہم لیکھتے</p>	<p>اس جہان میں کون کیا کہ چلے تو یہ آیا اس کے بچاؤ میں جان اوس گلی میں ہم تو کیا تو یہ چلی اس قدر بیک منیا میں ہم کہا نہ کتنے چلے کیا اس میں تو غنیمت سا دو کرارہ و گناہ چلے تر سے جہان اور تو چھوڑا نہیں گسٹ</p>
<p>دل ہی قابو میں نہیں جب سے طفر نہ ہمارے دل کے بھروسے پر چلے</p>	<p>دل ہی قابو میں نہیں جب سے طفر نہ ہمارے دل کے بھروسے پر چلے</p>
<p>اگر وہ نہ ہمارے اچھو میں رہا بھی نہ ہی لپیٹا ہی اچھا نہ جو ملا بھی مرے لیے جو یہی عشق میں نہ رہا بھی</p>	<p>اگر وہ نہ ہمارے اچھو میں رہا بھی نہ ہی لپیٹا ہی اچھا نہ جو ملا بھی مرے لیے جو یہی عشق میں نہ رہا بھی</p>

Extensive handwritten text on the left margin, continuing the poetic or narrative theme of the main text.

Extensive handwritten text on the right margin, continuing the poetic or narrative theme of the main text.

آپ کے خیر و شہر سب جاتی رہی
ما تھو صی طاعت تھریر سب جاتی رہی
بلکہ تاباں بر تنہو سب جاتی رہی
وہ نصیحت اور وہ تقریر سب جاتی رہی

خاکساری و طغری و دل کردیا ایسا غنی
دل سے اپنے خواہش اکسیر شہ قانی

یہ عکس وہ عیش و عشرت کی جا ہے
ہر دم زبان پر شکر نہ کایت کی جا ہے
تسلی کا نام کو شربت کی جا ہے
کون کریم کو خوب راحت کی جا ہے
اور آئینہ ہوسا نے حیرت کی جا ہے

خاک ادس گمراہ استراحت می ہے

کام جو کوشش سے پہلے اس کا نام ہے
وہ کیا شمشیر ہے شمشیر اس کا نام ہے
توڑ کیوں خط میں کیا شمشیر اس کا نام ہے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

ہر ہی انتظار آئے کاکس سیکس کے چنانچہ
 دل سودا دودھ چھوڑ دیا پند بیا کیوں
 ہزاروں روز آؤ ہیں ہزاروں روز جاؤ
 غنیمت جان آئی ہے تو نرم عشرت

ہر شے نرم من چہ جام مل کشادہ ہے
 دھڑلہ نہیں کشادہ ہیں اوپر کل کشادہ
 کشادہ رہ پھر جان بیل کشادہ ہے
 کوئی دم گردان خندہ غافل کشادہ

ظفر چشم گشاده کار هر شکلا گشاده کو
که کرتا دم میں وہ شکل کے چھوٹے گشادہ

<p> ما تو را و این گویا بت گمراه ایک خجسته سیر در فزون بین اندیشه استند اندر ری و صاف سینہ آسمان کے روانہ چلے خاک پہ تلان پہ کیونکر کرے سیر یادم نہ رہدی کہتے ہیں راہ دل ہی دل پر چسبے گی </p>	<p> وہ تو ہر ایک بات میں داند ایک ہی اگر آفتاب ایک ہی تو ماہ ایک ہی شربابی شش تری تو ایک ہے دوزخ کی کس طرحے کوں عام ایک ہے تجوین رہا ہی تو ہو خواہ ایک ہے حالت ہی ایک کی نہیں آنگاہ ایک نہ </p>
---	--

فرمانده تیس ستمی شاکر و بنظر
اوستاد فیاض

فکری خیال کہ آئی گشت سب سے ہی
 ابھی کو شیشے میں غوا قیامت سی
 کہ ہر دم آج وہ زلف و تابست سی
 یہ داستانِ عمر جو دلا رہا بہت سی

این کتاب در کتابخانه عمومی وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تحت شماره ۱۰۰۰ ثبت شده است

کی تو ہے نہ بر کچھ یاروں سے وصل یاری
اسے ظفر نہیں نقد بھی اگر یاری کرے

وہ کیا طرز ستم بھگوستمگر یاد ہے کیسا ہے تو جو اوس مار سیاہ زلفت سے بے بسی تیرے شکایت بقراری کی میں ہوں او دن رات ہوشم سیکھتا دیکھ کر سنیں کو میں بھانہ نہ کینہ کز چہ تاب بچ کر نکام مر ڈھب خبر میرا سے	اک جہان سیر ستم سے کر رہا تو یاد ہے کیا بچو ایسے دل کوئی کا فو کا شہر یاد ہے بات بھگوا یک ہی وہ جہان مضطرب یاد ہے مردہ بھگوا دہر ساقی نہ ساغر یاد ہے بھگوا آجاتی تری زلف نہ منبر یاد ہے اوس بت کافر کو کیا اشرار کبر یاد ہے
---	--

اسے نظر تڑپتا ہے خط میرا وہ اوس عنوان
خیر کو سسر تاج یا مضمون سنکر یاد ہے

کیا جاگے پاس وہ گل رات کو گئے غیر دیکھ سائیں جو تری گرجو شیان جاسوس بیچو راہ میں تھر جیگا وہین پوچھو نہ حال ہوسر ملینہ بھگوا ضعف تو نیش نظر زوہ تصور صبح تک شاید ساگ اونکا کسی سے نیا ہوا بکلو بھل ہی جائینگے یہ گھر چہ چشم کے	چکے جو اپنے گھر سے نکل رات کو گئے ہم شمع وار نہ ہم میں جل رات کو گئے قسمت سے اپنی پانوں جھل رات کو گئے دن کو گریا اگر جب سنیں بھگوا گئے کب سانس سے چشم کے گل رات کو گئے وہ عطر و سیاگ کامل رات کو گئے طنل مرنگ کو کو بھل رات کو گئے
--	---

Handwritten marginal notes in Urdu script are present on the left and bottom edges of the page, providing commentary or additional verses related to the main text.

کوئی دنیا کی دنیا میں رہو گیارہ گیارہ
 وہ بھر بھر کران دریا الفت میں نظر بکرا
 ہمارا طائر دل زلف کے پھندے میں گیا اور
 ظہر یہ مرغ زبر کب زبر و دام آتا ہے
 ہم نے ہن آج اویسیا دیکھا پکڑی گئی
 تیرے کو پے میں گویا خطبہ پکڑی گئی
 شکر بٹل تالا نہ پھر جب نہ پھر سے
 زلف کو چھو اسی ہی ہمارے گھر
 تیرے جو کئے لیکے آخر میں
 جیتے جی چھوڑ نہ دینا محبت کبھی
 کیون نہ ہی اسی صبا شکر فغان
 کیون وفا کی تھی جو ایسی ملاؤ میں
 سب سے چوری کوئی زلف یار میں جاتے تھے
 حضرت دل اسے طفر اچھا ہوا پکڑی گئے
 ہم جو ہیں یا دہرا جلوہ قیامت کرتی
 جو ہیں ہمیر ہم اونس میں محبت کرتی
 خاک میں اذکر ملانا تھا ہمارا مستطو
 مسرتہ ہیں اپنے با آپ قیامت کرتی
 جھکو الفت میں ہم اونس میں الفت کرتی
 دد کر سلج س وہ دل کی کدوڑ کرتی

کوئی دنیا کی دنیا میں رہو گیارہ گیارہ
 وہ بھر بھر کران دریا الفت میں نظر بکرا
 ہمارا طائر دل زلف کے پھندے میں گیا اور
 ظہر یہ مرغ زبر کب زبر و دام آتا ہے
 ہم نے ہن آج اویسیا دیکھا پکڑی گئی
 تیرے کو پے میں گویا خطبہ پکڑی گئی
 شکر بٹل تالا نہ پھر جب نہ پھر سے
 زلف کو چھو اسی ہی ہمارے گھر
 تیرے جو کئے لیکے آخر میں
 جیتے جی چھوڑ نہ دینا محبت کبھی
 کیون نہ ہی اسی صبا شکر فغان
 کیون وفا کی تھی جو ایسی ملاؤ میں
 سب سے چوری کوئی زلف یار میں جاتے تھے
 حضرت دل اسے طفر اچھا ہوا پکڑی گئے
 ہم جو ہیں یا دہرا جلوہ قیامت کرتی
 جو ہیں ہمیر ہم اونس میں محبت کرتی
 خاک میں اذکر ملانا تھا ہمارا مستطو
 مسرتہ ہیں اپنے با آپ قیامت کرتی
 جھکو الفت میں ہم اونس میں الفت کرتی
 دد کر سلج س وہ دل کی کدوڑ کرتی

کوئی دنیا کی دنیا میں رہو گیارہ گیارہ
 وہ بھر بھر کران دریا الفت میں نظر بکرا
 ہمارا طائر دل زلف کے پھندے میں گیا اور
 ظہر یہ مرغ زبر کب زبر و دام آتا ہے
 ہم نے ہن آج اویسیا دیکھا پکڑی گئی
 تیرے کو پے میں گویا خطبہ پکڑی گئی
 شکر بٹل تالا نہ پھر جب نہ پھر سے
 زلف کو چھو اسی ہی ہمارے گھر
 تیرے جو کئے لیکے آخر میں
 جیتے جی چھوڑ نہ دینا محبت کبھی
 کیون نہ ہی اسی صبا شکر فغان
 کیون وفا کی تھی جو ایسی ملاؤ میں
 سب سے چوری کوئی زلف یار میں جاتے تھے
 حضرت دل اسے طفر اچھا ہوا پکڑی گئے
 ہم جو ہیں یا دہرا جلوہ قیامت کرتی
 جو ہیں ہمیر ہم اونس میں محبت کرتی
 خاک میں اذکر ملانا تھا ہمارا مستطو
 مسرتہ ہیں اپنے با آپ قیامت کرتی
 جھکو الفت میں ہم اونس میں الفت کرتی
 دد کر سلج س وہ دل کی کدوڑ کرتی

در هرگز دست در گوهرم مینماید بوی جانها
 هر بی بدنام و آن که بی خرد از بی باکها
 نظر او سن نوک شرکان کاتوب کین پیور
 چه بوسه ای آنکه تن تو کس خا را بنی با تهر
 رنجه تم زلف مین نشانه بهر تو پیا
 دل صباک بهین رنگ و آری مهر
 مهرش عشق بین تو بین سرگردان
 دن این که بیکو گشتک بهاری مهر
 مهر من غری که دن مین جو دوا
 تو بیکه بهر خبر مین هزار دن مهر
 او تمکارا که بیکه مهر
 بسطح کا بهیکو هم رنج کے مار و مهر
 بوجو بی بویا کتا مایه مهر
 مے ای جان جان که مهر اول مهر
 پاس کب کر کے کسی کا این مهر
 مهر جو آبی اسنے چون اذمار و مهر
 نظر بچراش شکل نامه بهر تو دنگ
 خدایا که در این مهر و دنگ مهر
 تری که تمون افت ایست ای مهر
 کسی حق عشق بهر جات بهر تو دوا
 تری شمت مین نمون جاون و مهر
 بهت بکل قیامین و دنگ جاون و مهر
 جو دوا و دنگ ای حق با این مهر
 خدایا که در این مهر و دنگ مهر
 تری که تمون افت ایست ای مهر
 کسی حق عشق بهر جات بهر تو دوا
 تری شمت مین نمون جاون و مهر
 بهت بکل قیامین و دنگ جاون و مهر
 جو دوا و دنگ ای حق با این مهر

در هرگز دست در گوهرم مینماید بوی جانها
 هر بی بدنام و آن که بی خرد از بی باکها
 نظر او سن نوک شرکان کاتوب کین پیور
 چه بوسه ای آنکه تن تو کس خا را بنی با تهر
 رنجه تم زلف مین نشانه بهر تو پیا
 دل صباک بهین رنگ و آری مهر
 مهرش عشق بین تو بین سرگردان
 دن این که بیکو گشتک بهاری مهر
 مهر من غری که دن مین جو دوا
 تو بیکه بهر خبر مین هزار دن مهر
 او تمکارا که بیکه مهر
 بسطح کا بهیکو هم رنج کے مار و مهر
 بوجو بی بویا کتا مایه مهر
 مے ای جان جان که مهر اول مهر
 پاس کب کر کے کسی کا این مهر
 مهر جو آبی اسنے چون اذمار و مهر
 نظر بچراش شکل نامه بهر تو دنگ
 خدایا که در این مهر و دنگ مهر
 تری که تمون افت ایست ای مهر
 کسی حق عشق بهر جات بهر تو دوا
 تری شمت مین نمون جاون و مهر
 بهت بکل قیامین و دنگ جاون و مهر
 جو دوا و دنگ ای حق با این مهر

شراب ناب و گوارا که در کی سبز برین	دوم گریه جاری چشم بر آشوب کم
هزار اوس صتم کا عشق میں شریکی	اگر آگاه کوئی طالب مطلوب کم
زمین مغلوب و اور آسمان کو طفر غالب	
ملکات کام بر اوس غالب مغلوب کی کم	
خواب تھا جو زندگی جاہ و خرم میں گئی	درد ساری عمری در دہم میں گئی
حاصل عمر ابرا حقیر ہم سمجھو اوسے	جو گھر میں آرام کو خرم منم گئی
حسن ظہور بجا وین غلامی ہر دم بھلا	روشنی ملتی ہو شبنم وین میں گئی
تمہیں برسوں میں لگے تھو جو کار و نو خط	وہ عبادت کی قلم بیان اکبر میں گئی
علی الفت سے تہی ہو گیا شرم حاصل میں	یہ محبت کی تہی عمر ستم میں گئی
اوس کی کما کر قسم جو وصل کا درد کیا	
شب بکریا بکریا ستم میں گئی	
نہا ہوتا جوں پر غصہ ناوا فی کا تھا ہر	خدا کو نام پر مرنا مسلمان کا تھا ہر
محبت اوس صتم کی صفا ایامی کا تھا ہر	نہ سمجھو کفر اسکو یہ مسلمان کا تھا ہر
پیشانی پر تپا سبیل کا پستہ خاک پر میری	خیال نہ جانان کی پریشانی کا تھا ہر
محبت میں پر غلامی ختم ہو گئے کچھ کچھ	مقرر ایک یہ علی غصہ و یو فی کا تھا ہر
جہاز میں جو خوشی تابان آج کر دیا	وہاں تپا سبیل کی شولا افشا فی کا تھا ہر
روا پر ہم دیکھا جو خط چین پر دیا	اگر آدھو یہ اوس تیغ صفائی کا تھا ہر

نہا ہوتا جوں پر غصہ ناوا فی کا تھا ہر
محبت اوس صتم کی صفا ایامی کا تھا ہر
پیشانی پر تپا سبیل کا پستہ خاک پر میری
محبت میں پر غلامی ختم ہو گئے کچھ کچھ
جہاز میں جو خوشی تابان آج کر دیا
روا پر ہم دیکھا جو خط چین پر دیا

درد ساری عمری در دہم میں گئی
جو گھر میں آرام کو خرم منم گئی
روشنی ملتی ہو شبنم وین میں گئی
وہ عبادت کی قلم بیان اکبر میں گئی
یہ محبت کی تہی عمر ستم میں گئی
شب بکریا بکریا ستم میں گئی
خدا کو نام پر مرنا مسلمان کا تھا ہر
نہ سمجھو کفر اسکو یہ مسلمان کا تھا ہر
خیال نہ جانان کی پریشانی کا تھا ہر
مقرر ایک یہ علی غصہ و یو فی کا تھا ہر
وہاں تپا سبیل کی شولا افشا فی کا تھا ہر
اگر آدھو یہ اوس تیغ صفائی کا تھا ہر

نہا ہوتا جوں پر غصہ ناوا فی کا تھا ہر
محبت اوس صتم کی صفا ایامی کا تھا ہر
پیشانی پر تپا سبیل کا پستہ خاک پر میری
محبت میں پر غلامی ختم ہو گئے کچھ کچھ
جہاز میں جو خوشی تابان آج کر دیا
روا پر ہم دیکھا جو خط چین پر دیا

بل سے پیش عشق کہ اک گل شبر و
 جسک یہ مقالہ کچھ کھلتی بُرائی
 ہے سیر سامات جون میں کھلتی
 دی بات بڑی سچ و محن میں کھلتی
 بوسہ کز دیوین طغر لیلو ہے بہتر
 ہے جوی بھی سپت محن میں کھلتی
 کروں کیا بادلت دلربا جاتی نہیں
 بصر اس پر خم کو ہم میں یہ کسی کھی
 کہ دان کیاد کی ہر ہر عقل دیوانی نہیں جاتی
 کہ نہ ہوا ای حال نہ ہو
 کز جاکر دیکھو نگار خان فاضل کمال
 نقشہ ہو گیا یہ پیر اسودا محبت میں
 نہیں تو ہر نگار کو دل میں کو
 طبیعت ہی جوان پری میں بھی طغر لیلو
 سن خمی سخن سنی خندانی نہیں جاتی
 نہ تو دوستی اختیار کرو انوار میں جاتی
 طفل اس کے پیر و مراد میں ہی کر جاتی
 رنگ نقش پا آخر میں ہم مر جاتی

کج ہمارے ہم جو منہ چلے گئے
 ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 آؤ ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر

ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 ساتھ ہی تیرا چھوڑا اس قدر
 شمع کی طرح ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 کجی نہ دلی آرزو ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 شمع کی طرح ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر

سچے جو رقیق دامن تیرا چھوڑا اس قدر
 دے گئے ہم تیرا چھوڑا اس قدر

ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 دیکھو آہن جو ہمیں اوسو دیوانا جانتے
 دل ہی کو تیرا چھوڑا اس قدر
 تو ہم مقام کج ہیں دیر تیرا چھوڑا اس قدر
 ہم طائر نظر کو ہیں پروانا جانتے
 خط کو جو دام خالی کو ہیں دانا جانتے
 وہ ساوگی کو ہیں اسے بیجا جانتے
 واعظ کو ہیں کلام کو افسانہ جانتے
 ہیں اسکو زینہ جلیبہ زندانا جانتے

ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 دیکھو آہن جو ہمیں اوسو دیوانا جانتے
 دل ہی کو تیرا چھوڑا اس قدر
 تو ہم مقام کج ہیں دیر تیرا چھوڑا اس قدر
 ہم طائر نظر کو ہیں پروانا جانتے
 خط کو جو دام خالی کو ہیں دانا جانتے
 وہ ساوگی کو ہیں اسے بیجا جانتے
 واعظ کو ہیں کلام کو افسانہ جانتے
 ہیں اسکو زینہ جلیبہ زندانا جانتے

کج ہمارے ہم جو منہ چلے گئے
 ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 آؤ ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 ساتھ ہی تیرا چھوڑا اس قدر
 شمع کی طرح ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 کجی نہ دلی آرزو ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 شمع کی طرح ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 ہر کجی میری تیرا چھوڑا اس قدر
 سچے جو رقیق دامن تیرا چھوڑا اس قدر
 دے گئے ہم تیرا چھوڑا اس قدر
 ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 دیکھو آہن جو ہمیں اوسو دیوانا جانتے
 دل ہی کو تیرا چھوڑا اس قدر
 تو ہم مقام کج ہیں دیر تیرا چھوڑا اس قدر
 ہم طائر نظر کو ہیں پروانا جانتے
 خط کو جو دام خالی کو ہیں دانا جانتے
 وہ ساوگی کو ہیں اسے بیجا جانتے
 واعظ کو ہیں کلام کو افسانہ جانتے
 ہیں اسکو زینہ جلیبہ زندانا جانتے

ہم بھی تیرا چھوڑا اس قدر
 دیکھو آہن جو ہمیں اوسو دیوانا جانتے
 دل ہی کو تیرا چھوڑا اس قدر
 تو ہم مقام کج ہیں دیر تیرا چھوڑا اس قدر
 ہم طائر نظر کو ہیں پروانا جانتے
 خط کو جو دام خالی کو ہیں دانا جانتے
 وہ ساوگی کو ہیں اسے بیجا جانتے
 واعظ کو ہیں کلام کو افسانہ جانتے
 ہیں اسکو زینہ جلیبہ زندانا جانتے

ہمارے رازوں کو بھی کھنڈ کر رہیں گے
 ہمارے دل تیری چم جو کہتے ہیں تو ہر
 آواز تو چوٹیں تیرا بھی ہمیں کہ جھوٹ
 در ملک تیرا سا جو کبھی بھیونی
 ہر نقش نعل تو سن کے ترے ہو پادیاں ہیں
 صہیت سوز دل ہم گریبان میں مہین
 طغیان شکر تیرے نہیں کرتے شکایت ہم
 اگر چہ وہ مہم لالہ لہن تو ہیں
 جسے نقطہ جلوہ ثنائی کی سیر کی
 گلکشت باغ وصل جونی گہ ہیں
 دولت ہو تیری دار آہ شہر نشان
 کب کب کتنا ہو سلطنت ہم کو آئینہ سے
 رو واکر جسے غیر سو ادس نماز جنگ
 دیکھا ہے کوئی بھی کافر تو سوا
 دیوان چہیے دیکھا ہے ستر کوئی طغیان
 دیوان انوری و سنائی کی سیر کی
 اس کی شکل تمہارے سینہ باہری
 اندازہ راجہ زہرہ جبین ہوا ہری

ہمارے رازوں کو بھی کھنڈ کر رہیں گے
 ہمارے دل تیری چم جو کہتے ہیں تو ہر
 آواز تو چوٹیں تیرا بھی ہمیں کہ جھوٹ
 در ملک تیرا سا جو کبھی بھیونی
 ہر نقش نعل تو سن کے ترے ہو پادیاں ہیں
 صہیت سوز دل ہم گریبان میں مہین
 طغیان شکر تیرے نہیں کرتے شکایت ہم
 اگر چہ وہ مہم لالہ لہن تو ہیں
 جسے نقطہ جلوہ ثنائی کی سیر کی
 گلکشت باغ وصل جونی گہ ہیں
 دولت ہو تیری دار آہ شہر نشان
 کب کب کتنا ہو سلطنت ہم کو آئینہ سے
 رو واکر جسے غیر سو ادس نماز جنگ
 دیکھا ہے کوئی بھی کافر تو سوا
 دیوان چہیے دیکھا ہے ستر کوئی طغیان
 دیوان انوری و سنائی کی سیر کی
 اس کی شکل تمہارے سینہ باہری
 اندازہ راجہ زہرہ جبین ہوا ہری

Handwritten text at the top of the page, likely a preface or introductory note, written in a cursive script.

<p>کسی صورت میں ہوتی ہو کل برسوں ایک کچھ اپنا عجیب لکل برسوں کیا سبب کہتم ہم میں جو برسوں آیا اگر وہ سولہ صارت میں کل برسوں گئے آئنی خبر سن سنبھل برسوں کیا میری جان کہ درخت پر اجل برسوں</p>	<p>بہی ان سے جو کچھ رو بہل برسوں ہوں تو ہوں ہی تو ہوں ہی برسوں ہی ہوں ہی ہوں ہی ہوں ہی برسوں ہوں ہی ہوں ہی ہوں ہی برسوں ہوں ہی ہوں ہی ہوں ہی برسوں ہوں ہی ہوں ہی ہوں ہی برسوں</p>
--	--

سین تھیں وہ طفر سیکر دن اور یاروں
 درہنہ آج ملک ایک غزل پر سونے

<p>بہتین دست عالی کام کچھ آتی ہستی بہتین پیش اصل طلی کا پیر ہستی گمان ہے یہ سید چوڑی ہی اور سہرہ تو وہ معلوم آرمانی ہن چھی ہی ہستی غصابت کچھ چھٹا ہن اپنا اگر ہستی کہ تو تو تو تو تو تو تو تو تو تو</p>	<p>دھاتی ہن تو ہمیشہ قضا ہی تو ہستی ہن تو ہمیشہ قضا ہی تو ہستی ہن تو ہمیشہ قضا ہی تو ہستی ہن تو ہمیشہ قضا ہی تو ہستی ہن تو ہمیشہ قضا ہی تو ہستی ہن تو ہمیشہ قضا ہی تو ہستی</p>
--	---

غلط کہتے ہن جو کہتے ہن خط گمان اور
 جھج پیر کی ہے جو کہتے ہن خط گمان اور

سکی یہ سو دھجے | اکہ نظر آتا ہے پر چھاوان ملک کا سا بھر

Vertical handwritten text on the left margin, continuing the narrative or providing commentary on the main text.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a conclusion or a separate note.

Handwritten text in the top margin, likely a preface or introductory notes, written in a cursive script.

<p>ایسی طرح کہ میں باوجود تو اور زور و کھٹکے کہ جو میں بیکوی یار میں جس وقت کہ</p>	<p>کھنٹی آجی کا اقرار ہے کبھی انکار کے لاف میں جس دم وہ جس کی ہر</p>
<p>جب میں حسرت لے لی تھی جوانے جو دل کی طرف</p>	<p>شبِصال میں ہم سے کہیں دل پر</p>

Handwritten text in the right margin, continuing the narrative or providing commentary.

<p>میں مجھ کی شفا کروں کہ</p>	<p>کھانا اگر پر کسم پوری ہو آج زین العبادہ آج پر وہ جہان</p>
<p>کوئی سینہ کہ میں</p>	<p>جاتا ہر ہا می دھوپ میں سا کرتے تھے آج بخیر و شمسیر سو منو</p>
<p>ایا وہ حاضر و جان</p>	<p>روح نبی و روح علی روح فاطمہ کہ میں کی جو کہ</p>
<p>دینا میں خیر و زور</p>	<p>اگر حکم ہو تو پہلے ان میں آج کھنٹی کی اپنی دولت ایمان میں</p>

Handwritten text in the right margin, continuing the narrative or providing commentary.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a conclusion or additional notes.

[illegible]

خاتمہ الطبع

الحمد لله الذي جعل في ان ايام فرخند و فرجام من انتخاب الاجواب كليات غزليات لسانه
 اقليم و انش و سخن حضرت عليه المنفعة و الرحمة ابو طفر محمد سراج الدين
 اور تارک و نیا تھے اور جتنا کلام پر پائیز بر د لغزیز و انعام الکافی عالم میں شہرہ ہو گیا
 حضرت کو سال آتا ہی یہ حضرت آخر بادشاہان ہلی کے ہوئے انکی تخت نشینی کی
 (سراج الدین) اور (تاریخ) (سراج الدین) (دہلی) ہی اختصار منتخب میں
 مناسب کا پور میں پسر میں سے (تاریخ) (سراج الدین) (دہلی) ہی اختصار منتخب میں
 بھارگو مالک بطبع دام ایما لہ باہتمام کامل میں (تاریخ) (سراج الدین) (دہلی) ہی اختصار منتخب میں
 مئی ۱۹۱۲ء سنھویں مرتبہ میں ہو گیا

ایسے طبع از سخن و عظیم المثال مورخ کامل نشی بجلو نذایا لضا عاقل

طفر کہ بود شہنشاہ ملک شہر چین

برہای سال سی بدوی ل عاقل

از سخن و عظیم المثال مورخ کامل نشی بجلو نذایا لضا عاقل

ازین یوان چھٹا آگین

شائع گشت نہایت بہتر

1916531

CALL No. ۳۵۳۳۳ ACC. No. ۳۷۷۹

AU ۱۹۱۶۵۳۱

طفرہ محمد سراج الدین

منتخبہ کتابت علیہا دست لکھی

MAULANA AZAD LIBRARY ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamp, above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

